

Cezhraničná rodinná mediácia

Mediácia môže byť zvlášť nápomocná v cezhraničných rodinných sporoch a v prípadoch únosu dieťaťa rodičom. Pojem „rodinná vec“ pokrýva širokú škálu sporov, od výhradne súkromných až po spory zahrňujúce verejné orgány.

Čo je to cezhraničná mediácia v rodinných veciach?

Cezhraničná mediácia v rodinných veciach je postup, ktorý uskutočňuje nestranná a kvalifikovaná tretia osoba, mediátor (resp. viaceré takéto osoby). Mediátor nemá žiadnu rozhodovaciu právomoc, pomáha však stranám obnoviť komunikáciu a zabezpečiť, aby riešenie problému dosiahli sami.

Dosiahnutá dohoda je konkrétnym riešením ich sporu, ktorým sa zabezpečuje, že ich rozhodnutia v oblasti rodičovských práv a povinností zohľadňujú najlepšie záujmy dieťaťa, pokiaľ spor zahŕňa dieťa.

Medzi rodinné veci patria: rodičovské práva a povinnosti, úprava styku s dieťaťom, únos dieťaťa, ochranné opatrenia týkajúce sa dieťaťa, výživné voči dieťaťu alebo bývalému partnerovi a iné dôsledky rozvodu alebo rozluky.

Partneri sú nabádaní, aby prevzali zodpovednosť za rozhodnutia o svojej rodine a pokúsili sa spory vyriešiť najskôr mimosúdnu cestou.

Mediácia preto môže navodiť konštruktívnu atmosféru pre diskusiu a zaistiť spravodlivé dohody medzi partnermi, pričom sa zohľadní najlepší záujem dieťaťa.

Na týchto webových stránkach nájdete viac informácií o príslušných témach:

[Kľúčové zásady a fázy mediácie](#)

[Osobitosti cezhraničnej mediácie](#)

[Náklady cezhraničnej mediácie](#)

[Právny kontext cezhraničnej mediácie](#)

Podrobnejšie informácie na vnútroštátnej úrovni sa zobrazia, ak si zvolíte príslušnú štátnu vlajku.

Ako funguje mediácia?

Ako strana môžete o mediáciu požiadať vo všetkých členských štátoch. V niektorých z nich môže sudca vyzvať strany sporu, aby sa zúčastnili mediácie.

Ak všetky strany súhlasia s použitím mediácie, vybraný mediátor stanoví harmonogram mediácie. Spôsob, akým sa vyberá mediátor, závisí od konkrétnej krajiny – tieto informácie môžete nájsť na príslušných národných webových lokalitách dostupných v pravej časti tejto stránky.

Významnú úlohu môžu zohrávať právni zástupcovia, ktorí stranám poskytujú právne informácie potrebné na prijatie informovaných rozhodnutí.

Mediačné dohody môžu byť vykonateľné, ak o to obe strany požiadajú. Toto možno dosiahnuť napríklad prostredníctvom súdneho schválenia alebo notárskeho osvedčenia.

Právni zástupcovia môžu preskúmať mediačnú dohodu s cieľom zabezpečiť, aby táto dohoda mala právny účinok vo všetkých dotknutých právnych systémoch.

Prečo by ste mali mediáciu vyskúšať?

- Máte možnosť získať kontrolu nad výsledkom vášho sporu.
- Mediácia poskytuje priaznivé prostredie, v ktorom majú hlavné slovo strany.
- Mediácia vám umožňujeprehodnotiť a upraviť rozsah konfliktu.
- Prijímate rozhodnutia a dojednania, ale nie ste povinní dosiahnuť dohodu.
- Mediáciou sa nevzdávate práva podať návrh na začatie konania alebo pokračovať v konaní pred súdom.
- Je to situácia prospešná pre všetky strany, ktoré sú do mediácie zapojené.
- Mediátor je nestranný a školený pracovník, ktorý vám môže pomôcť vyriešiť veci sami.
- V porovnaní so súdnym zmiernom, je pomerne nenákladná.
- Mediácia je relatívne rýchla. Je možné ju ľahko a kedykoľvek zorganizovať podľa potrieb strán a môže prebiehať v rôznych miestach.
- Mediácia umožňuje pružné riešenia (zodpovedajúce danému sporu) a pomáha zachovať alebo vytvoriť konštruktívne budúce vzťahy a kontakty medzi stranami.
- Podpora a poradenstvo právneho zástupcu počas mediácie sú možné.
- Mediáciou sa môže skrátiť budúce konanie.

Webová stránka [Ako nájsť mediátora](#).

Obmedzenia mediácie

Ak sa javí, že prípad nie je vhodný na mediáciu alebo že jedna zo strán nie je ochotná pokúsiť sa o mediáciu (resp. obe), musia konať justičné orgány. Pri posudzovaní toho, či je prípad vhodný na mediáciu, je potrebné osobitnú pozornosť venovať identifikácii možných rizík, ako sú domáce násilie a jeho stupeň, požívanie drog a alkoholu, zneužívanie detí atď. Vhodnosť prípadu je potrebné posúdiť individuálne a na základe noriem uplatňovaných mediátorom a mediačnou organizáciou.

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.

Posledná aktualizácia: 18/01/2019

Cezhraničná rodinná mediácia - Belgicko

Mediácia sa upravuje v zákone z 21. februára 2005. Mediácia v rodinných veciach (ako všetky ostatné formy mediácie) sa môže uskutočniť v rámci súdneho konania (súdna mediácia) alebo mimo neho (dobrovoľná mediácia).

Na uskutočnenie mediácie, ktorá sa začala na základe žiadosti jednej zo strán alebo ktorú navrhol sudca, sa vyžaduje dohoda strán.

Strany si dohodou určia mediátora (článok 1734 ods. 1 súdneho poriadku), ktorý môže byť schválený Federálnou komisiou pre mediáciu. Každá strana môže mediáciu kedykoľvek ukončiť (článok 1729 súdneho poriadku). Mediácia sa môže vzťahovať buď na celý spor, alebo len na jeho časť (článok 1735 § 2 súdneho poriadku).

Vo všetkých veciach v právomoci súdov pre rodinné veci súdny tajomník po podaní návrhu informuje strany o možnosti využitia mediácie a poskytne im všetky informácie, ako pri tom postupovať (článok 1253 *ter/1* súdneho poriadku). Vo veciach rozvodu z dôvodu nenapraviteľných rozdielov môže sudca prerušiť konanie na obdobie nepresahujúce jeden mesiac, aby si strany mohli zistiť informácie o mediácii (článok 1255 § 6 ods. 2 súdneho poriadku). Zmierovacie senáty súdu pre rodinné veci však zdôrazňujú možnosť zmierenia (článok 731 súdneho poriadku): sudcovia sa majú snažiť o to, aby sa strany zmierili, hoci daný súd nebude vo veci rozhodovať s konečnou platnosťou. Právna úprava mediácie v súdnom zákonníku totiž neumožňuje, aby bol sudca mediátorom.

Mediácia sa uskutočňuje v úplnej dôvernosti a mediátor má povinnosť zachovávať mlčanlivosť (článok 1728 § 1 súdneho poriadku).

Proces mediácie má tri fázy:

- sudca určí mediátora,
- sudca preruší konanie do určeného termínu a stanoví preddavok na úhradu nákladov mediácie,
- výsledok mediácie: ak je mediácia úspešná, podmienky tejto dohody strany spíšu do dokumentu (mediačná dohoda), ktorý môže úradne potvrdiť sudca. Ak mediácia nie je úspešná, strany môžu začať súdne konanie (alebo v ňom pokračovať) alebo na základe vzájomnej dohody podať žiadosť o určenie iného mediátora.

Sumu odmeny mediátora a nákladov, ako aj platobné podmienky si strany a mediátor stanovia vopred.

Odkaz na vnútroštátnu internetovú stránku so zoznamom mediátorov v rodinných veciach: <http://www.fbc-cfm.be/fr/trouver-un-mediateur>.

Odkaz na vnútroštátnu internetovú stránku s informáciami o mediácii v rodinných veciach alebo o mediácii vo všeobecnosti: <http://www.fbc-cfm.be/fr/mediation>.

Odkaz na vnútroštátne právne predpisy o mediácii v rodinných veciach: <http://www.fbc-cfm.be/fr/content/national-0>.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 17/01/2017

Cezhraničná rodinná mediácia - Česká republika

Mediácia je v Českej republike upravená v zákone č. 202/2012 Zb. o mediácii (ďalej ako „zákon“), ktorý nadobudol účinnosť 1. septembra 2012, a ktorým sa vykonáva smernica 2008/52/ES o niektorých aspektoch mediácie v občianskych a obchodných veciach.

Zákon upravuje právny režim mediácie v občianskych veciach vrátane úpravy mediácie vo veciach rodinných. Aby mohol byť mediátor zapísaný do zoznamu mediátorov a bol oprávnený vykonávať činnosť mediátora v súlade so zákonom, musí úspešne vykonať odbornú skúšku.

Treba zdôrazniť, že v prípade, že je to účelné a vhodné, môže súd nariadiť stranám stretnutie so zapísaným mediátorom v rozsahu, ktorý nepresiahne tri hodiny, a súčasne prerušiť konanie. Ak sa odmietne účastník bez vážneho dôvodu zúčastniť takého stretnutia s mediátorom, môže byť sankcionovaný tým, že mu súd nemusí výnimočne celkovo alebo čiastočne priznať náhradu nákladov konania v prípade jeho úspechu vo veci.

Odkaz na národnú stránku, kde je uvedený zoznam zapísaných mediátorov v rodinných veciach:

http://mediatori.justice.cz/MediatorPublic/Public/FR003_ZverejneniVybranychUdaju.aspx

Odkaz na národné stránky poskytujúce informácie o mediačnom konaní v rodinných veciach alebo mediácii všeobecne:

Takáto stránka nie je k dispozícii

Odkaz na stránky, kde je dostupná národná právna úprava mediácie v rodinných veciach:

<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6196>

http://www.cak.cz/assets/zakon-o-mediaci_aj.pdf (text zákona v angličtine)

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 06/03/2019

Cezhraničná rodinná mediácia - Nemecko

Krátky úvod k mediácii v manželských veciach v Nemecku

Výňatok z brožúry o „manželskom práve“ („*Eherecht*“), ktorú vydalo spolkové ministerstvo spravodlivosti a ochrany spotrebiteľov (Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz), s. 73:

„6.2.5 Mediácia v manželských veciach

Pri rozluke a rozvode si účastníci často želajú konsenzuálne vysporiadanie rodinných vzťahov. V takých prípadoch predstavuje mediačné konanie ideálnu alternatívu súdneho konania.

Zákonný rámec pre mediáciu bol vytvorený zákonom o mediácii (*Mediationsgesetz*), ktorý nadobudol platnosť 26. júla 2012.

Pri mediácii sa dotknuté osoby s pomocou neutrálnej osoby, ktorá nie je povolaná rozhodovať – mediátorky alebo mediátora – usilujú dospieť ku konsenzuálnemu riešeniu svojho sporu, a za toto riešenie nesú samy zodpovednosť.

Na rozdiel od súdneho konania možno ako základ riešenia, ktoré je presne prispôbené príslušnému sporu, určiť a zohľadniť skutočné záujmy a potreby účastníkov. Také riešenie môže konkrétne záujmy účastníkov zohľadniť lepšie ako súdne rozhodnutie. Preto býva účastníkmi ľahšie prijímané a je spravidla trvalejšej povahy. Možné sú napr. zmluvné dohody o výživnom, majetku, vlastníctve, zodpovednosti rodičov alebo styku s deťmi.

V rozvodovom konaní môže súd manželom nariadiť, aby sa samostatne alebo spoločne zúčastnili bezplatného informačného stretnutia o mediácii alebo inej možnosti mimosúdneho riešenia sporov v prejednávanych súvisiacich veciach [1] s pomocou osoby alebo subjektu ustanovených súdom, a predložili o tom potvrdenie [§ 135 zákona o konaní vo veciach rodiny a v záležitostiach nesporového konania (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*, ďalej len „FamFG“)]. Nariadenie súdu nemožno presadiť donucovacími prostriedkami. Súd však môže nerešpektovanie tohto nariadenia zohľadniť pri rozhodovaní o rozdelení trov konania (§ 150 ods. 4 FamFG).“

Podľa § 156 ods. 1, tretej a piatej vety a § 81 ods. 2 bodu 5 FamFG platí to isté pre záležitosti týkajúce sa detí: aj v tomto prípade môže súd nariadiť, aby sa rodičia zúčastnili na informačnom stretnutí o mediácii alebo o inej možnosti mimosúdneho riešenia sporov. Nariadenie nemožno presadiť donucovacími prostriedkami, ale nerešpektovanie nariadenia môže súd zohľadniť pri rozhodovaní o rozdelení trov konania.

Odkazy na nemecké internetové stránky, na ktorých možno nájsť mediátorov pre rodinné veci

Mediation bei internationalen Kindschaftskonflikten (MiKK e. V.), Fasanenstraße 12, 10623 Berlín, Nemecko (mediácia v medzinárodných sporoch týkajúcich sa detí)

<http://www.mikk-ev.de/>

– Zentrale Anlaufstelle für grenzüberschreitenden Kindschaftskonflikte beim Internationalen Sozialdienst im Deutschen Verein (ZAnK), Michaelkirchstraße 17/18, 10179 Berlín, Nemecko (mediácia v cezhraničných sporoch týkajúcich sa detí)

<http://www.zank.de/>

Odkazy na nemecké internetové stránky, kde možno získať informácie o mediácii v manželských veciach alebo mediácii vo všeobecnosti

Bundesverband Mediation e.V. (BM), Wittestr. 30 K, 13509 Berlín

<http://www.bmev.de/>

– Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V. (BAFM), Spichernstraße 11, 10777 Berlín

<http://www.bafm-mediation.de/>

Odkazy na nemecké právne predpisy v oblasti mediácie v manželských veciach

– Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz, Mohrenstraße 37, 10117 Berlín

<http://www.bmjv.de/>

– zákon o podpore mediácie a iných foriem mimosúdneho riešenia sporov (*Gesetz zur Förderung der Mediation und anderer Verfahren der außergerichtlichen Konfliktbeilegung*) [BGBl. (*Bundesgesetzblatt*, Spolkový úradný vestník) 2012, časť I č. 35 z 25. júla 2012]

<http://www.bmjv.de/SharedDocs/Abteilungen/DE/AbtR/RA1.html?nn=1470004>

[1] K súvisiacim veciam patria napr. spory týkajúce sa majetkových pomerov, dôchodkového vysporiadania, výživného, domácnosti manželov a nákladov na domácnosť.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 03/11/2017

Cezhraničná rodinná mediácia - Estónsko

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [et](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme.

Mediácia v manželských veciach alebo mediácia v rozvodových sporoch je určená predovšetkým pre rodičov, ktorí prechádzajú rozvodom alebo rozlukou a potrebujú pomoc nezávislého odborníka, aby im sprostredkoval ich odlišné stanoviská a uľahčil komunikáciu a spoluprácu, pokiaľ ide o budúce opatrenia v súvislosti s ich deťmi a uzavretie dohôd týkajúcich sa týchto záležitostí. Cieľom mediačného konania nie je ani tak dosiahnuť obnovenie manželského spolužitia ako skôr funkčné usporiadanie.

Od apríla 2015 je táto služba dostupná a financovaná týmito spôsobmi:

1. odkázaním na službu miestnou samosprávou, v oblasti ktorej má dieťa bydlisko, s čiastočným financovaním touto miestnou samosprávou;
2. začatím súdneho konania a odkázaním na službu sudcom s vlastným financovaním účastníkmi, prípadne podľa možnosti s využitím vnútroštátnej právnej pomoci;
3. z podnetu informovaného rodiča a s jeho vlastným financovaním alebo odkázaním na službu prostredníctvom Estónskeho združenia mediátorov (s vlastným financovaním účastníkmi).

Cena za postup mediácie, ktorú hradia samotní účastníci, sa líši podľa regiónu. Jedno stretnutie stojí 50 – 70 EUR v Tallinne a iných väčších estónskych mestách a 35 – 50 EUR inde v krajine. Stretnutie trvá 90 minút a účastníci zvyčajne absolvujú priemerne 5 – 6 stretnutí.

Službu mediácie v manželských veciach môže poskytovať odborník v oblasti psychológie, sociálnych služieb (vrátane ochrany dieťaťa a sociálnej práce) alebo práva, ktorý absolvoval osobitnú odbornú prípravu a má príslušné odborné osvedčenie. Kontakty na týchto odborníkov sú dostupné na webových sídlach [Estónskeho združenia mediátorov](#), okresných súdov a miestnych samospráv.

V Estónsku sa služba mediácie v manželských veciach upravuje v týchto právnych predpisoch:

- [zákon o zmierovacom postupe](#),
- [zákon o sociálnom zabezpečení](#),
- [zákon o rodinnom práve](#) a
- [Občiansky súdny poriadok](#).

Jednou z priorit akčného programu estónskej vlády na roky 2015 – 2016 je posilniť systém ochrany dieťaťa, a to vrátane rozvoja služby mediácie v manželských veciach. Ministerstvo sociálnych vecí a ministerstvo spravodlivosti v súčasnosti spolupracujú na príprave návrhov na zmenu a doplnenie zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení, ktorými sa upravuje táto služba, s cieľom zlepšiť jej organizáciu a financovanie.

V Estónsku pôsobia aj medzinárodne kvalifikovaní mediátori, ktorí sú oprávnení riešiť veci cezhraničnej mediácie, keď jeden rodič zobral dieťa do krajiny, ktorá nie je rodnou krajinou ani krajinou obvyklého pobytu dieťaťa. Pracovné jazyky sú estónčina, angličtina, ruština a fínčina. Mediátorov možno kontaktovať prostredníctvom [funkčnej e-mailovej schránky](#) združenia.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 03/04/2019

Mediácia v manželských veciach

Pojem „mediácia v manželských veciach“ sa vzťahuje na formu mimosúdneho urovnania rodinných sporov (t. j. finančných sporov a sporov týkajúcich sa vlastníckych práv medzi manželmi, podobných sporov vyplývajúcich zo spolužitia alebo vzťahov medzi rodičmi a deťmi a iných rodinných sporov), v ktorých účastníci využijú pomoc, aby spoločne dospeli k navzájom prijateľnému urovnaniu.

I. Inštitúcia *mediácie* (*διαμεσολάβηση*) bola do gréckeho súdneho systému zavedená **zákonom 3898/2010** o mediácii v občianskych a obchodných veciach (vládný vestník, séria I, č. 211/16 - 10 - 2010), ktorým sa vykonala smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/52/ES z 21. mája 2008.

Podľa článku 2 zákona 3898/2010 „spory v oblasti súkromného práva možno postúpiť na mediáciu na základe dohody medzi účastníkmi za predpokladu, že o predmete sporu rozhodujú účastníci“, kým v článku 8 tohto zákona sa stanovuje: „1. Účastníci alebo ich zákonní zástupcovia, alebo v prípade právnických osôb ich zástupcovia, sa zúčastňujú mediácie spolu so svojim advokátom. 2. Mediátora určujú účastníci alebo tretia strana, ktorú si zvolia. 3. Postup mediácie stanovuje mediátor so súhlasom účastníkov, ktorí môžu mediáciu kedykoľvek ukončiť. Proces mediácie je dôverný a nevedie sa nijaká zápisnica. V priebehu mediácie môže mediátor komunikovať s jednotlivými účastníkmi a stretávať sa s nimi.“ Po ukončení postupu musí mediátor vypracovať záznam z mediácie (článok 9 zákona 3898/2010), ktorý obsahuje aj dosiahnutú dohodu a ktorý podpíše mediátor, účastníci a ich advokáti. Ak o to požiada aspoň jeden z účastníkov, mediátor musí uložiť záznam aj na podateľni súdu prvého stupňa v danom mieste, čím sa stane vykonateľným.

Mediátor sa odmeňuje hodinovou sadzbou za maximálne 24 hodín, čo zahŕňa aj čas strávený prípravou na mediáciu. Účastníci a mediátor sa môžu dohodnúť aj na inej metóde odmeňovania. Odmenu mediátora hradia účastníci rovnakým dielom, pokiaľ sa nedohodnú inak. Každý účastník znáša náklady na odmenu svojho advokáta. Výška hodinovej mzdy sa stanovuje a preskúmava na základe rozhodnutia ministerstva spravodlivosti, transparentnosti a ľudských práv.

(Pozri <http://www.diamesolavisi.gov.gr/>.)

II. **Článkom 214B(1) Občianskeho súdneho poriadku**, ktorý bol vložený článkom 7 zákona 4055/2012, sa navyše zaviedla inštitúcia *súdnej mediácie* (*δικαστική μεσολάβηση*). Podľa tohto článku sa „spory v oblasti súkromného práva môžu riešiť aj prostredníctvom súdnej mediácie. Súdna mediácia nie je povinná a môže sa uskutočniť pred podaním žaloby alebo v priebehu konania.“

V poslednom pododseku odseku 3 rovnakého článku sa uvádza, že „ktorýkoľvek z účastníkov môže prostredníctvom advokáta konajúceho v jeho mene predložiť písomnú žiadosť o postúpenie veci sudcovi– mediátorovi.“ V tomto článku sa ďalej píše: „4. Súd, ktorý sa vecou zaoberá, môže kedykoľvek v závislosti od danej veci a s ohľadom na všetky okolnosti vyzvať účastníkov, aby na urovanie svojho sporu využili súdnu mediáciu, a ak s tým účastníci súhlasia, zároveň môže odročiť vypočutie veci na krátko obdobie, ktoré nesmie prekročiť šesť mesiacov. 5. Ak účastníci dosiahnu dohodu, vyhotoví sa záznam z mediácie. Záznam podpíše mediátor, účastníci a ich advokáti a originál sa uloží na podateľni súdu prvého stupňa, na ktorom sa vykonala mediácia. ... Po uložení záznamu z mediácie, v ktorom sa preukazuje, že účastníci konania sa zhodli na existencii nároku, na podateľni súdu prvého stupňa predstavuje tento záznam vykonateľný titul v súlade s článkom 904 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku.“

Náklady na súdnu mediáciu patria priamo do rozsahu pôsobnosti zákona o poskytovaní právnej pomoci občanom s nízkymi príjmami (zákon 3226/2004).

Dve dôležité ustanovenia sú nový **článok 116A Občianskeho súdneho poriadku** (vložený článkom 1 ods. 2 zákona 4335/2015), v ktorom sa uvádza, že „počas celého súdneho procesu a vo všetkých konaniach súd nabáda ... na voľbu mediácie ako prostriedku mimosúdneho urovnania sporu“, a **článok 214C Občianskeho súdneho poriadku**, v ktorom sa uvádza, že „súd navrhne, aby účastníci využili mediáciu, ak je to vhodné vzhľadom na okolnosti veci. Ak účastníci návrh súdu prijmú, vypočutie veci sa odročí na obdobie troch mesiacov. To isté platí aj vtedy, keď sa účastníci sami rozhodnú využiť mediáciu v priebehu konania.“

V Grécku **neexistujú** právne predpisy, ktoré by konkrétne upravovali mediáciu v manželských veciach, takže sa na ňu uplatňujú uvedené všeobecné pravidlá týkajúce sa mediácie a súdnej mediácie.

Páry s odlišnou štátnou príslušnosťou – žijúce spolu v manželstve alebo nemanželskom partnerstve – tvoria dvojkultúrne rodiny, pričom v prípade rozvodu alebo rozpadu vzťahu sa okrem bežných problémov spojených s rodinnými spormi (ako sú rodičovské práva a povinnosti, opatrovníctvo dieťaťa, kontakt s dieťaťom, výživné na dieťa, majetkové otázky medzi manželmi) môžu v cezhraničných veciach vyskytnúť aj vážnejšie ťažkosti, napríklad únos dieťaťa. Uvedené pravidlá týkajúce sa mediácie a súdnej mediácie možno ľahko uplatniť aj v týchto veciach, lebo sú v súlade s platnými pravidlami podľa článku 7 ods. 2 písm. c) Haagskeho dohovoru z roku 1980 a článku 55 ods. 2 písm. e) nariadenia (ES) č. 2201/2003 (nariadenie „Brusel IIa“).

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 18/01/2017

Cezhraničná rodinná mediácia - Španielsko

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [es](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme.

1 Postup mediácie v manželských veciach

Mediácia v manželských veciach je v Španielsku celkom dobrovoľná a podľa všeobecných právnych predpisov o mediácii je na jej účely v prípadoch zahŕňajúcich okrem iného cezhraničnú mediáciu v manželských veciach výslovne povolené vykonávať ju formou videokonferencie alebo inými elektronickými prostriedkami umožňujúcimi prenos zvuku či obrazu. Strany môžu využiť mediáciu buď pred začiatkom súdneho konania, alebo počas neho, a dokonca aj po jeho skončení, a to s cieľom zmeniť výsledok alebo uľahčiť vymáhanie súdneho rozhodnutia. Ak to urobia pred začiatkom konania a dospejú k dohode, urýchli to právny proces, lebo strany tak využijú zjednodušený postup, v rámci ktorého predložia dohodu rodinnému súdu (*Juzgado de Familia*), ktorý dohodu schváli, pokiaľ nebude v rozpore s právom alebo záujmami prípadných maloletých či zdravotne postihnutých detí daného páru. Ak pár nemá maloleté ani zdravotne postihnuté deti, strany sa môžu rozhodnúť predložiť dohodu priamo notárovi, ktorý ju spíše do zápisnice, a tak nadobudne rovnaké účinky ako súdne rozhodnutie.

Ak sa súdne konanie začalo bez toho, aby strany využili mediáciu, sudca môže po zohľadnení okolností veci súhlasiť s tým, aby strany začali mediáciu, a rodinný súd ich pošle na bezplatné informačné stretnutie. Ak sa rozhodnú pre mediáciu, súdne konanie sa tým nepozastaví, pokiaľ strany nepožiadajú o prerušenie konania, a ak napokon dôjde k dohode, súd ju schváli. Ak sa však strany nedohodnú alebo nechceli využiť mediáciu, rozsudok bude vynesený vo všetkých bodoch, v ktorých sa strany nedohodli.

Mediácia v manželských veciach nie je možná vtedy, keď sa medzi stranami vedie konanie o rodovo motivovanom násilí.

Informačné stretnutie je bezplatné, ale samotná mediácia však znamená náklady, ktoré budú strany znášať, pokiaľ nemajú nárok na právnu pomoc. Všetky informácie o obsahu a požiadavkách získania právnej pomoci sú k dispozícii na adrese <http://www.mjjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/servicios-ciudadano/tramites-gestiones-personales/asistencia-juridica-gratuita>

2 Povolanie mediátora v manželských veciach a prístup k mediátorovi

Mediátor musí mať vysokoškolské vzdelanie alebo vyššiu odbornú prípravu a okrem toho aj osobitnú odbornú prípravu na výkon mediácie, ktorú poskytujú inštitúcie akreditované na ten účel.

Na výkon mediácie v manželských veciach nie je nutné byť registrovaný v žiadnom registri, ale existujú registre, v ktorých sa môžu mediátori zaregistrovať na vnútroštátnej úrovni (register mediátorov a mediačných inštitúcií, ktorého webové sídlo sa uvádza nižšie – *Registro de Mediadores e Instituciones de Mediación*), ako aj na úrovni autonómnych oblastí.

Na úrovni autonómnych oblastí vytvorili verejnú mediačnú službu takmer všetky autonómne oblasti. Informácie o tejto službe sa uvádzajú na inštitucionálnych webových sídlach príslušných autonómnych oblastí v časti venovanej mediácii, kde sa viac či menej podrobne vysvetľuje, ako funguje mediačný systém a reguluje sa register mediátorov, ak existuje, aj s odkazom naň. Na webových sídlach možno spravidla aj vyplniť žiadosť, ktorá sa odosiela špecializovaným agentúram, zriadeným na účely výkonu mediácie.

Ak chcete nájsť mediátora v manželských veciach, musíte si rozmyslieť, či sa má mediácia konať až po začatí konania, alebo nezávisle od neho. Ak bude žiadosť o mediáciu predložená až po začatí konania, príslušný rodinný súd odkáže strany na orgány mediácie v manželských veciach, ktoré mu prislúchajú, ale ak sa mediácia využije pred súdnym konaním či mimo neho, strana si mediátora v manželských veciach bude musieť nájsť sama. Užitočné zdroje informácií:

– vyššie uvedený register mediátorov a mediačných inštitúcií na vnútroštátnej úrovni <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/areas-tematicas/registros/mediadores-instituciones>

– uvedené inštitúcie navrhované ministerstvom spravodlivosti <https://www.administraciondejusticia.gob.es/paj/publico/pagaj/home/>

– mediačné služby navrhované pre provincie Generálnou radou súdnej moci (*Consejo General del Poder Judicial*) <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Mediacion/Organos-judiciales-que-ofrecen-mediacion/Mediacion-Familiar/>

– mediačné služby zriadené rôznymi autonómnymi oblasťami. Informácie sa obyčajne uvádzajú aj na inštitucionálnych webových sídlach autonómnych oblastí.

Okrem toho sa viac informácií o postupe mediácie v manželských veciach, príslušných právnych predpisoch, mediačných službách v rôznych autonómnych oblastiach a príslušných formalitách uvádza na webovom sídle Generálnej rady súdnej moci <http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Mediacion>

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 11/12/2017

Cezhraničná rodinná mediácia - Francúzsko

Cezhraničná mediácia v rodinných veciach sa presadzuje pomocou medzinárodných a európskych nástrojov spolupráce s cieľom podpory zmierlivého a rýchleho riešenia sporov. Francúzsko v rámci svojho ústredného orgánu zriadilo oddelenie na podporu využívania mediácie v cezhraničných veciach. Dôležité je aj zaviesť vnútroštátne právne predpisy v oblasti mediácie, ktoré by sa mohli uplatňovať na cezhraničné veci.

Vnútroštátny právny rámec

Zákonom č. 95-125 z 8. februára 1995 a následným dekrétom č. 2012-66 z 22. júla 1996 sa vo Francúzsku zaviedla súdna mediácia. Ktorýkoľvek sudca, ktorému bol predložený spor, môže so súhlasom strán určiť mediátora, kvalifikovanú, nestrannú a nezávislú tretiu osobu.

Nariadením č. 2011-1540 zo 16. novembra 2011, ktorým sa vykonáva smernica 2008/52/ES z 21. mája 2008, sa zákon z 8. februára 1995 zmenil. V tomto nariadení sa mediácia vymedzuje ako akýkoľvek štruktúrovaný postup, v ktorom sa dve alebo viaceré strany pokúšajú dosiahnuť zmierlivé riešenie svojho sporu s pomocou tretej osoby. Nariadením sa zaviedol spoločný režim vzťahujúci sa na všetky mediácie.

Na vykonávanie mediácie v rodinných veciach existuje štátny diplom vytvorený dekrétom z 2. decembra 2003 ([☞ články R.451-66 a nasledujúce Zákona o sociálnej starostlivosti a o rodine](#)) a výnosmi z 12. februára 2004 a 19. marca 2012. V súčasnosti však tento diplom nie je povinný na to, aby osoba mohla vykonávať činnosti mediátora pre rodinné veci, keďže mediácia nie je regulované povolanie.

Mediátori vykonávajú svoju činnosť buď ako členovia združenia, alebo samostatne.

Mediácia v rodinných veciach sa môže uskutočniť:

1. ešte pred podaním návrhu na súde: ide o tzv. mediáciu v rodinných veciach na základe dohody; v tomto prípade sa na mediátora obrátia priamo strany;

2. v priebehu súdneho konania: článok 1071 občianskeho súdneho zákonníka, článok 255 a článok 373-2-10 občianskeho zákonníka:

- sudca pre rodinné veci (le juge aux affaires familiales) môže stranám navrhnúť možnosť mediácie a po získaní ich súhlasu môže určiť mediátora pre rodinné veci, ktorý k nej pristúpi.
- Tento sudca môže stranám nariadiť, aby sa stretli s mediátorom pre rodinné veci, ktorý ich informuje o ciele a priebehu mediácie v rodinných veciach.

Dohodu dosiahnutú počas mediácie v rodinných veciach úradne schvaľuje sudca pre rodinné veci (články 1534 a 1565 a nasledujúce občianskeho súdneho poriadku). Sudca dohodu úradne potvrdí okrem prípadu, ak dospeje k záveru, že dohodou sa dostatočne nechráni záujem dieťaťa alebo že súhlas rodičov nebol daný dobrovoľne (článok 373-2-7 odsek 2 občianskeho zákonníka), alebo na základe všeobecnejšieho dôvodu – že dohoda by mohla byť v rozpore s verejným poriadkom.

Náklady: prvý informačný rozhovor s mediátorom pre rodinné veci je pre účastníka bezplatný. V procese mediácie v rodinných veciach sa však predpokladá finančná účasť strán podľa oficiálneho sadzovníka poplatkov, ktorý sa vzťahuje na mediáčne služby, a to na základe zásady platby za stretnutie a za osobu, v závislosti od príjmov strán. Ak sa dotknutej osobe poskytuje právna pomoc, v prípadoch, keď sudca pre rodinné veci nariadi vyriešenie sporu mediáciou, štát uhradí za túto osobu náklady na mediáciu v rodinných veciach a vo vnútroštátnom sadzovníku je pre tento prípad takisto stanovená zvýšená odmena advokáta.

- Odkaz na príslušné ustanovenia občianskeho súdneho poriadku: [tu](#).
- Odkaz na [☞ informačnú stránku Ministerstva spravodlivosti](#) o mediácii v rodinných veciach.
- Odkaz na zoznam mediátorov: poskytovateľa služieb mediácie v rodinných veciach, ktorý pôsobí najbližšie k vám, môžete vyhľadať v časti „médiation familiale“ v položke „catégories“ na internetovej stránke: [☞ Justice en région \(Spravodlivosť v regióne\)](#).

Medzinárodná mediácia v rodinných veciach

Možnosť medzinárodnej mediácie v rodinných veciach je stanovená v nástrojoch medzinárodnej spolupráce v rodinných veciach (Haagsky dohovor z 25. októbra 1980 a nariadenie Brusel IIa) s cieľom uľahčiť zmierlivé riešenie v záujme návratu dieťaťa v prípade medzinárodného únosu dieťaťa alebo v záujme dohody o výkone práva rodiča navštevovať dieťa.

Osoby, ktoré majú záujem, sa môžu:

1. obrátiť na mediátorov, ktorí vykonávajú svoju činnosť ako slobodné povolanie alebo ako členovia združenia: zoznam mediátorov, ktorí sú oprávnení zasahovať v medzinárodných rodinných veciach je k dispozícii na adrese: [☞ http://www.justice.gouv.fr/26139](http://www.justice.gouv.fr/26139) (alebo po kliknutí [☞ sem](#));

2. obrátiť sa na mediátorov prostredníctvom špecializovaného oddelenia v rámci ústredného orgánu: Francúzsko má v rámci Ministerstva spravodlivosti oddelenie pre oblasť medzinárodnej mediácie v rodinných veciach ([☞ CMFI](#)). V každej novej cezhraničnej veci toto oddelenie ponúkne svoju pomoc s cieľom zakročiť pred súdnymi konaniami, počas, a/alebo po nich, a to formou sprievodného opatrenia. Dohody, ktoré boli uzatvorené (v prípade potreby po schválení právnymi poradcami strán), sa predložia na schválenie príslušným súdom dotknutých krajín.

Na základe žiadosti jedného z rodičov o medzinárodnú mediáciu v rodinných veciach ústredný orgán navrhne mediáciu druhému rodičovi. Takýto postup musí byť **dobrovoľný: v procese medzinárodnej mediácie v rodinných veciach je vylúčený akýkoľvek nátlak.**

V rámci svojej úlohy medzinárodnej mediácie v rodinných veciach špecializované oddelenie ústredného orgánu vykonáva svoju činnosť nestranne s ohľadom na každého z rodičov a so zachovaním maximálnej dôvernosti.

Mediácia vykonaná prostredníctvom oddelenia pre medzinárodnú mediáciu v rodinných veciach Ministerstva spravodlivosti je bezplatná. Žiadosť s priloženými dokumentmi týkajúcimi sa prebiehajúcich alebo ukončených konaní vo Francúzsku alebo v zahraničí sa zasiela poštou na adresu:

Ministère de la Justice

Direction des affaires civiles et du Sceau – BDIP

Cellule de médiation familiale internationale

13 place Vendôme

75 042 Paris Cedex 01

Žiadosť sa môže zaslať aj elektronickou poštou na adresu: [✉ entraide-civile-internationale@justice.gouv.fr](mailto:entraide-civile-internationale@justice.gouv.fr).

Odkaz na internetovú stránku francúzskeho Ministerstva spravodlivosti (oddelenie pre medzinárodnú mediáciu v rodinných veciach): [✉ http://www.justice.gouv.fr/justice-civile-11861/enlevement-parental-12063/la-mediation-21106.html](http://www.justice.gouv.fr/justice-civile-11861/enlevement-parental-12063/la-mediation-21106.html).

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 19/01/2017

Cezhraničná rodinná mediácia - Chorvátsko

MEDIÁCIA

Dňa 1. novembra 2015 nadobudol v Chorvátskej republike účinnosť nový zákon o rodine [*Obiteljski zakon; Narodne novine* (Úradný vestník) č. 103/15]. Tvorí ho 10 samostatných oddielov, pričom v siedmom samostatnom oddiele sa reguluje oblasť povinného poradenstva a mediácie v manželských veciach.

Povinné poradenstvo predstavuje spôsob, ako pomôcť rodinným príslušníkom dosiahnuť dohody týkajúce sa rodinných vzťahov s osobitným zreteľom na ochranu rodinných vzťahov, ktorých súčasťou je dieťa, ako aj na právne dôsledky neúspešnej snahy o dosiahnutie dohody a začatie súdneho konania, v ktorom sa rozhoduje o osobných právach dieťaťa. Povinné poradenstvo vykonáva odborný tím príslušného centra sociálneho zabezpečenia podľa trvalého alebo prechodného pobytu dieťaťa alebo miesta posledného spoločného trvalého alebo prechodného pobytu manželov alebo nemanželských partnerov. V súlade so zákonom o rodine sa povinné poradenstvo nevykonáva pred začatím exekučného konania a konania o poistnom. Rodinní príslušníci sa zúčastňujú na povinnom poradenstve osobne a bez zástupcu.

Povinné poradenstvo sa vykonáva: 1. pred začatím konania o rozvod manželstva medzi manželmi, ktorí majú spoločné maloleté dieťa, a 2. pred začatím iného súdneho konania o vykonávaní osobnej starostlivosti a osobnom vzťahu s dieťaťom. Pred začatím konania o rozvod manželstva sa povinné poradenstvo nevykonáva vo vzťahu k manželovi alebo obom manželom, ktorí: 1. sú zbavení zmluvnej spôsobilosti, ak aj napriek odbornej pomoci nedokážu porozumieť významu a dôsledkom konania; 2. majú narušený úsudok alebo 3. ktorých trvalý alebo prechodný pobyt nie je známy.

Povinné poradenstvo sa začne žiadosťou jednej zo strán, ktorá sa predloží centru sociálneho zabezpečenia v písomnej forme alebo sa zaregistruje ústne. Po prijatí žiadosti o povinné poradenstvo je centrum sociálneho zabezpečenia povinné naplánovať

stretnutie a predvolať strany. Odchyľne sa môžu napláňovať a vykonať vypočutia strán oddelene, ak sa centrum sociálneho zabezpečenia domnieva, že za daných okolností by spoločné stretnutie nebolo prínosné, alebo ak o to z opodstatnených dôvodov požiada jedna alebo obe strany.

Mediácia v manželských veciach je proces, na ktorom sa rodinní príslušníci zúčastňujú dobrovoľne. Výnimkou je prvé stretnutie v rámci mediácie v manželských veciach pred začatím konania o rozvod manželstva, ktoré je povinné.

Mediácia v manželských veciach je proces, v ktorom sa strany s pomocou jedného alebo viacerých mediátorov v manželských veciach usilujú dosiahnuť dohodu o rodinnom spore. Mediátor v manželských veciach je nestranná osoba, ktorá má špeciálnu odbornú prípravu a je zapísaná v registri mediátorov v manželských veciach. Hlavným účelom procesu mediácie v manželských veciach je dosiahnuť plán spoločnej osobnej starostlivosti a ďalšie dohody v súvislosti s dieťaťom. Okrem dosiahnutia tohto cieľa môžu strany v rámci mediácie v manželských veciach dospieť k dohode o všetkých ostatných záležitostiach týkajúcich sa majetku a iných otázok.

Mediácia v manželských veciach sa nevykonáva: 1. v prípadoch, keď sa odborný tím centra sociálneho zabezpečenia alebo mediátor v manželských veciach domnieva, že vzhľadom na domáce násilie nie je možná rovnocenná účasť manželov na procese mediácie v manželských veciach; 2. ak jeden z manželov alebo obaja manželia boli zbavení zmluvnej spôsobilosti a aj napriek odbornej pomoci nedokážu porozumieť významu a právnym dôsledkom konania; 3. ak je úsudok jedného z manželov alebo oboch manželov narušený a 4. ak nie je známy prechodný alebo trvalý pobyt jedného z manželov.

Mediácia v manželských veciach sa môže vykonávať bez ohľadu na súdne konanie, a to pred začatím súdneho konania, počas jeho trvania alebo po jeho skončení. V súlade so zákonom o rodine sa mediácia v manželských veciach nevykonáva pred začatím vykonávacích a bezpečnostných konaní. Odchyľne môže súd počas procesu vykonávania na účely výkonu osobného vzťahu s dieťaťom stranám navrhnúť, aby začali mediáciu v manželských veciach. Po vypočutí strán a zohľadnení okolností prípadu môže súd odložiť vykonávanie o tridsať dní a nariadiť, aby sa s dieťaťom porozprával odborník, alebo navrhnúť stranám, aby začali mediáciu v manželských veciach s cieľom dosiahnuť dohodu o spore. Súd môže osobitným rozhodnutím podľa potreby bližšie určiť výkon osobného vzťahu počas vypočutia vedeného odborníkom alebo mediácie v manželských veciach, pričom súd takto nepostupuje v prípade, že úsilie o mediáciu v manželských veciach bolo neúspešné, alebo ak je potrebné vykonať bezodkladné kroky.

Mediátor v manželských veciach a ostatné osoby zapojené do procesu mediácie v manželských veciach sú povinné zabezpečiť dôvernosť informácií a údajov, o ktorých sa počas mediácie v manželských veciach dozvedia, vo vzťahu k tretím osobám, okrem prípadov: 1. keď je informácie potrebné oznámiť na účely uzatvorenia alebo vykonania dohody alebo 2. keď je informácie potrebné oznámiť s cieľom chrániť dieťa v prípade ohrozenia jeho kvality života alebo s cieľom zamedziť riziku vážneho narušenia duševnej a fyzickej integrity niektorej z osôb. Mediátor v manželských veciach je povinný informovať strany o rozsahu zásady dôvernosti.

Pokiaľ ide o dohodu dosiahnutú počas mediácie v manželských veciach, v zákone o rodine sa stanovuje, že plán spoločnej osobnej starostlivosti alebo iné dohody, ktoré sa dosiahli v procese mediácie v manželských veciach, musia mať písomnú formu a byť podpísané všetkými stranami a v prípade, že ich súd na návrh strán schváli v nespоровom konaní budú rovnocenné s vykonateľným dokumentom.

Ak strany nedosiahnu dohodu o pláne spoločnej osobnej starostlivosti alebo inom sporovom rodinnom vzťahu, mediátor v manželských veciach v správe o pozastavení procesu mediácie v manželských veciach uvedie, či obe strany preukázali aktívnu účasť. Správa o pozastavení procesu mediácie v manželských veciach sa doručí účastníkom. Mediátor v manželských veciach predloží správu o pozastavení procesu mediácie v manželských veciach súdu, ktorý prerušil konanie z dôvodu vykonávania procesu mediácie v manželských veciach.

V prípade, že strany počas súdneho konania navrhnú na základe konsenzuálnej dohody vyriešiť spor využitím procesu mediácie v manželských veciach, súd môže prerušiť konanie a v takom prípade stanoví trojmesačnú lehotu, počas ktorej sa strany môžu usilovať vyriešiť spor v procese mediácie v manželských veciach. Ak sa súd počas konania domnieva, že by bolo možné dosiahnuť konsenzuálnu dohodu o rodinnom spore, môže aj navrhnúť stranám proces mediácie v manželských veciach. Ak strany súhlasia so začatím procesu mediácie v manželských veciach, súd preruší konanie a stanoví trojmesačnú lehotu, počas ktorej sa strany môžu usilovať vyriešiť spor v procese mediácie v manželských veciach. Ak strany počas súdom stanovenej trojmesačnej lehoty na vykonanie mediácie v manželských veciach nedokážu vyriešiť spor prostredníctvom procesu mediácie v manželských veciach, alebo ak strany navrhnú pokračovanie v súdnom konaní pred uplynutím uvedenej lehoty, súd pokračuje v súdnom konaní. Pred rozhodnutím o prerušení konania je súd povinný posúdiť, či je prerušenie primerané vzhľadom na potrebu vykonania bezodkladných krokov v prípade, že sa rozhoduje o právach a záujmoch dieťaťa.

V procese mediácie v manželských veciach je mediátor v manželských veciach povinný informovať účastníkov o tom, že sa musia starať o kvalitu života dieťaťa, a môže dieťaťu so súhlasom jeho rodičov umožniť vyjadriť v procese mediácie v manželských veciach svoj názor.

Mediátor v manželských veciach, ktorý vykonával mediáciu v manželských veciach, sa nemôže podieľať na vypracovaní odborných stanovísk alebo posúdení rodiny, ani sa inak zúčastniť na súdnom konaní, v ktorom sa rozhoduje o spore strán, ktoré sa zúčastnili mediácie v manželských veciach, okrem prípadov stanovených zákonom.

Ak mediáciu v manželských veciach vykonávajú mediátori v manželských veciach, ktorí sú zamestnancami systému sociálneho zabezpečenia, strany za prácu mediátorov v manželských veciach neplatia. Ak mediátori v manželských veciach vykonávajú mediáciu v manželských veciach mimo systému sociálneho zabezpečenia, strany znášajú náklady na svoju účasť.

Ustanovenia, ktorými sa upravuje mediácia, sa príslušným spôsobom uplatňujú v procese mediácie v manželských veciach.

Ďalšie informácie:

Zákon o rodine (Úradný vestník č. 103/15)

Pravidlá mediácie v manželských veciach (*Pravilnik o obiteljskoj medijaciji*; Úradný vestník č. 106/14)

Zákon o mediácii (*Zakon o mirenju*; Úradný vestník č. 18/11)

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 23/08/2018

Cezhraničná rodinná mediácia - Taliansko

Mediácia v rodinných veciach je proces, pre ktorý sa môžu dobrovoľne rozhodnúť manželia alebo partneri v ťažkostiach, aby vyriešili svoje spory s pomocou jedného alebo viacerých mediátorov. Úlohou mediátorov je uľahčiť komunikáciu a pomôcť páru pri riešení emocionálnych, ako aj materiálnych aspektov rozluky (rozdelenie majetku, platenie výživného, užívanie spoločného bydliska atď.). Medzi ich úlohy takisto patrí pomôcť páru dospieť k dohodám, ktoré by čo najviac vyhovovali potrebám všetkých členov rodiny.

Mediácia sa vo všeobecnosti riadi zákonnou vyhláškou č. 28 zo 4. marca 2010, v znení zmien, o „vykonávaní článku 60 zákona č. 69 z 18. júna 2009 týkajúceho sa mediácie na účely urovnávania občianskych a obchodných sporov“.

V tomto zákone sa stanovuje postup mimosúdneho urovnávania sporov, pokiaľ ide o **prevoditeľné práva**. V prípade určitých výslovne uvedených vecí je mediácia **nevyhnutnou podmienkou** pre prípustnosť písomnosti, ktorou sa začalo konanie.

Vo veciach rodinného práva sa predchádzajúca mediácia vyžaduje len pri sporoch týkajúcich sa dohôd súvisiacich s rodinným podnikom (t. j. zmluvy, ktorými majiteľ podniku prevádza celý podnik alebo jeho časť na jedného alebo viacerých potomkov).

Vo všetkých ostatných rodinných sporoch je mediácia dobrovoľná.

V rámci konaní o určenie starostlivosti o dieťa však súd môže odložiť vynesenie rozsudku, aby sa manželia s pomocou odborníkov mohli pokúsiť o dosiahnutie dohody prostredníctvom mediácie, najmä pokiaľ ide o ochranu morálnych a materiálnych záujmov dieťaťa (detí).

Mediácia môže prebehnúť v **rámci verejných alebo súkromných subjektov**, ktoré sú riadne zapísané v **registri mediačných orgánov** ministerstva spravodlivosti, alebo prostredníctvom týchto subjektov.

Zoznam mediačných orgánov sa nachádza na tomto webovom sídle:

Advokáti registrovaní v talianskej komore sú mediátormi na základe práva.

V mnohých obciach sú **mediačné služby v rodinných veciach** dostupné prostredníctvom stredísk rodinného poradenstva, sociálnych služieb alebo miestnych zdravotníckych podnikov.

Ďalším postupom, ktorý je odlišný od mediácie, ale je takisto určený na mimosúdne urovnávanie sporov, je **asistované vyjednávanie**. Asistované vyjednávanie sa riadi zákonnou vyhláškou č. 132 z 12. septembra 2014 upravenou zmenami zákona č. 162 z 10. novembra 2014.

Asistované vyjednávanie sa odvoláva na dohodu (známu ako „dohoda o vyjednávaní“), prostredníctvom ktorej účastníci súhlasia, že budú „spolupracovať v dobrej viere s cieľom urovnať spor zmierom“. Ak má táto dohoda platiť, musí sa vyhotoviť písomne s **pomocou jedného alebo viacerých advokátov** a musí sa týkať prevoditeľných práv.

Na rozdiel od dohôd dosiahnutých prostredníctvom mediácie, dohody dosiahnuté prostredníctvom asistovaného vyjednávania sú **vykonateľné** a umožňujú zápis súdnych hypoték.

Vyjednávanie môže byť podobne ako mediácia záväzné alebo dobrovoľné.

Vo veciach rodinného práva je asistované vyjednávanie vždy dobrovoľné.

Asistované vyjednávanie vo veciach týkajúcich sa rozluky a rozvodu sa riadi právom s cieľom dosiahnuť urovnávanie sporu na základe súhlasu s vopred stanovenými podmienkami alebo so zmenou týchto podmienok.

V prípade **párov, ktoré nemajú maloleté deti** (alebo plnoleté deti nespôsobilé na právne úkony), sa dohoda podá prokurátorovi na príslušnom súde, ktorý v prípade, že nezistí nijaké nezrovnalosti, právnym zástupcom oznámi, že urovnaniu nebráni nijaká prekážka.

V prípade **párov s maloletými deťmi** (alebo plnoletými deťmi nespôsobilými na právne úkony) sa dohoda musí do 10 dní odoslať úradu prokurátora na príslušnom súde na overenie toho, že sa ňou zaručia záujmy dieťaťa. Ak je posúdenie priaznivé, prokurátor ho schváli. V opačnom prípade ho pošle predsedovi súdu, ktorý účastníkov predvolá do 30 dní.

Dohoda, ktorá bola takto dosiahnutá a schválená, **má účinky súdnych rozhodnutí o rozluke alebo rozvode a nahrádza** a mení podmienky v nich stanovené.

Po nadobudnutí účinnosti zákona č. 76 z 20. mája 2016 môžu účastníci použiť asistované vyjednávanie aj v prípade zrušenia **registrovaného partnerstva medzi osobami rovnakého pohlavia**.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 04/02/2019

Cezhraničná rodinná mediácia - Cyprus

Cyprus doteraz nezaviedol žiadny zákonný postup mediácie.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia

nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 13/05/2019

Cezhraničná rodinná mediácia - Lotyšsko

S cieľom zjednodušiť uplatňovanie alternatívnych spôsobov riešenia sporov Lotyšská republika prijala zákon o mediácii (účinný od 18. júna 2014).

Model mediácie odporúčaný súdom v občianskom súdnom konaní nadobudol účinnosť 1. januára 2015. Súdom sa ukladá povinnosť ponúknuť stranám možnosť mediácie na vyriešenie sporu v rôznych fázach konania (po začatí konania, v rámci prípravy prípadu na súdne konanie a v prejudiciálnom konaní, ako aj počas súdneho konania až po ukončenie preskúmania podstaty veci).

Na podporu mediácie ako spôsobu riešenia sporov sa realizuje niekoľko projektov:

1. Bezplatné mediálne konzultácie, známe aj ako „mediálne stoly“, ponúkané na súdoch Radou certifikovaných mediátorov (určené pre rodinné spory, ale nielen pre ne).

Od 15. septembra 2016 ministerstvo spravodlivosti spolu s Radou certifikovaných mediátorov realizuje pilotný projekt, v rámci ktorého každý, kto podal žiadosť o riešenie občianskoprávneho sporu na súde, má možnosť získať bezplatnú konzultáciu s certifikovaným mediátorom v trvaní jednej hodiny. Bezplatné konzultácie certifikovaných mediátorov odporúčané súdmi sú dostupné na viacerých súdoch v Rige a v celom Lotyšsku. Počas konzultácie s certifikovaným mediátorom poskytovanej v rámci projektu zúčastnené strany sporu získajú informácie o podstate, postupe a podmienkach procesu mediácie a posúdi sa možnosť riešenia konkrétneho sporu prostredníctvom mediácie.

2. Projekt – bezplatná mediácia v rodinných sporoch

Od 1. januára 2017 môžu jednotlivci získať štátnu podporu v rámci programu štátneho rozpočtu – možnosť zúčastniť sa na piatich bezplatných stretnutiach s certifikovaným mediátorom na účely riešenia sporov medzi rodičmi, ktoré majú vplyv na záujmy detí, a hľadania spôsobov na zlepšenie vzťahov medzi rodinnými príslušníkmi. V rámci projektu sa poskytuje štátna podpora na prvých päť mediálnych stretnutí (v trvaní 60 minút), ktoré vedie certifikovaný mediátor a ktoré sú pre strany sporu bezplatné. Ak sa spor nevyrieši na týchto piatich stretnutiach, náklady na ďalšie služby by mali pokryť strany sporu. Oprávnenosť osoby posúdi certifikovaný mediátor alebo Rada certifikovaných mediátorov. Informácie o projekte sa dotknutým osobám poskytujú prostredníctvom súdov a posúvajú sa na obce, sociálne služby, rodinné súdy atď.

Cieľom projektu je poskytnúť pomoc 300 párom, čo rodičom s deťmi umožní riešiť rodinné spory a nezhody preskúmané súdom, ako aj tie, ktoré súdu ešte neboli predložené. Projekt sa konkrétne zameriava na podporu manželstiev alebo prinajmenšom na riešenie sporov takým spôsobom, ktorý umožňuje zachovať rešpekt medzi rodičmi dieťaťa a ich schopnosť ďalej navzájom komunikovať s cieľom spoločne sa dohodnúť na rôznych záležitostiach týkajúcich sa každodennej starostlivosti, výchovy a vzdelávania dieťaťa.

Zoznam certifikovaných mediátorov zapojených do projektu je k dispozícii na odkaze: <http://sertificetimediatori.lv/>

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 13/06/2019

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [fr](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: [en](#).

Právna úprava

Mediácia v rodinných veciach sa riadi zákonom z 24. februára 2012 o mediácii v občianskych a obchodných veciach a nariadením veľkovojsvodstva z 25. júna 2012, v ktorom sa stanovuje postup schvaľovania na výkon funkcie súdneho mediátora a mediátora v rodinných veciach, osobitný program odbornej prípravy v oblasti mediácie a poskytovanie bezplatného informačného stretnutia. (Mém. A č. 37 z 5. marca 2012, pozri <http://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2012/02/24/n1/jo>).

V článku 1251-1 ods. 2 nového Občianskeho súdneho poriadku sa vymenúvajú veci, v ktorých môže sudca navrhnúť stranám „mediáciu v rodinných veciach“. Ide o tieto veci:

- rozvod, rozluka, zrušenie registrovaného partnerstva vrátane vysporiadania a rozdelenia spoločného vlastníctva a bezpodielového spoluvlastníctva,
- vyživovacia povinnosť, príspevok na uspokojovanie potrieb rodiny, povinnosť starostlivosti o deti a výkon rodičovských práv a povinností.

Postup

Strany môžu využiť bežnú mediáciu alebo súdnu mediáciu v rodinných veciach. Bežnú mediáciu môže iniciovať ktorákoľvek zo strán bez ohľadu na predmet sporu pod podmienkou, že sa uplatní článok 1251-22 ods. 2 nového Občianskeho súdneho poriadku, a mimo akéhokoľvek súdneho alebo rozhodcovského konania. Podmienky organizácie postupu mediácie sú stanovené v písomnej dohode podpísanej stranami a mediátorom. S požiadavkou o bežnú mediáciu sa strany môžu obrátiť buď na mediátora schváleného ministrom spravodlivosti, alebo na neschváleného mediátora.

Len čo je sudcovi predložený spor týkajúci sa niektorej zo záležitostí uvedených vo vyššie spomenutom článku 1251-1 ods. 2 nového Občianskeho súdneho poriadku, môže stranám navrhnúť možnosť mediácie v rodinných veciach. Sudca nariadi bezplatné informačné stretnutie so schváleným mediátorom alebo s mediátorom oslobodeným od schválenia v Luxembursku za predpokladu, že sú splnené požiadavky, ktoré sú rovnocenné alebo v zásade porovnateľné s požiadavkami v inom členskom štáte Európskej únie v súlade s článkom 1251-3 ods. 1 tretím pododsekom nového Občianskeho súdneho poriadku. Ďalšie stretnutia stoja 57 EUR (suma stanovená nariadením veľkovojsvodstva). Sudca určí trvanie mediácie, ktoré nesmie presiahnuť tri mesiace a po vzájomnej dohode strán sa môže predĺžiť. Fyzické osoby, ktoré nedisponujú dostatočnými finančnými prostriedkami, môžu získať finančnú pomoc na celý postup súdnej mediácie v rodinných veciach.

Je dôležité poznamenať, že mediačné dohody majú rovnakú dôkaznú silu ako súdne rozhodnutia. Podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/52/ES z 21. mája 2008 o určitých aspektoch mediácie v občianskych a obchodných veciach sú tieto mediačné dohody, či už boli uzavreté v zahraničí, alebo na vnútroštátnej úrovni, vykonateľné v rámci Európskej únie. Úplným alebo čiastočným úradným schválením dohody predsedom okresného súdu sa dohoda stáva vykonateľnou. Pokiaľ ide o mediáciu v rodinných veciach, overí sudca okrem súladu dohody s verejným poriadkom aj to, či dohoda nie je v rozpore so záujmom detí, či spor možno vyriešiť prostredníctvom mediácie a či bol príslušný mediátor na tento účel schválený ministrom spravodlivosti.

Zoznam schválených mediátorov:

http://www.mj.public.lu/professions/mediation_en_matiere_civile_commerciale/Liste_des_mediateurs_agrees.pdf

Všeobecné informácie o mediácii v občianskych a obchodných veciach:

http://www.mj.public.lu/professions/mediation_en_matiere_civile_commerciale/

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 18/04/2019

Cezhraničná rodinná mediácia - Maďarsko

Navštívte webové stránky venované [mediácii v členských štátoch](#), keďže obsahujú informácie o mediácii, ktorá je dostupná v rodinných veciach.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 11/12/2017

Cezhraničná rodinná mediácia - Malta

Právo upravujúce mediáciu

Uplatniteľným právom na Malte je kapitola 474, a to [zákon o mediácii](#).

Čo je mediácia?

Ak sú partneri vo vzájomnom spore týkajúcom sa rodinných záležitostí, môžu požiadať o pomoc mediátora s cieľom dosiahnuť mimosúdne urovanie bez začatia formálneho konania na súde. Podľa maltského práva je mediácia povinný krok, ktorý musia partneri absolvovať pred začatím konania o rozluke pred občianskoprávnym súdom (úsek rodiny).

Kto je mediátor a aká je jeho úloha?

Úlohou mediátora je pomôcť stranám dosiahnuť mimosúdne urovanie. Je to nestranná a nezávislá osoba vymenovaná súdom. V niektorých prípadoch si strany samy vyberú mediátora za poplatok. Všetci mediátori majú odbornú kvalifikáciu na vykonávanie svojej činnosti. Väčšina z nich vykonáva aj činnosť rodinných terapeutov, sociálnych pracovníkov alebo právnikov.

Ak strany predložia svoju vec súdu, mediátor nemôže nikdy na súde podávať svedectvo o veciach, ktoré boli povedané počas mediačného konania.

Kto môže požiadať o mediáciu?

Mediácia sa môže využiť v týchto prípadoch:

- pri rozluke alebo rozvode (za predpokladu, že v prípade rozvodu manželia žili oddelene najmenej štyri roky),
- pri poberaní výživného od manželského partnera,
- pri úprave otázok týkajúcich sa dieťaťa narodeného mimo manželstva, napríklad opatrovníctva, práv navštevovania a platenia výživného,
- pri zmene zmluvy o rozluke alebo rozvode,
- pri zmene zmluvy, ktorou sa upravuje opatrovníctvo dieťaťa, práva navštevovania alebo platenie výživného.

Aby mohol jednotlivec žiadať o mediáciu, nemusí byť ženatý (vydatá).

Ako sa mediačné konanie začína a z čoho pozostáva?

Aby sa mohla začať mediácia, zainteresované strany musia podať list adresovaný tajomníkovi súdu so žiadosťou o povolenie začať mediačné konanie. List musí obsahovať mená a adresy oboch strán a aspoň číslo preukazu totožnosti osoby podávajúcej takýto list. Aby bol list platný, nemusí obsahovať podpis právnik. List sa podá na podateľni súdu pre záležitosti rodiny a tento postup je úplne bezplatný.

Mediácia sa môže začať aj oznámením, tento postup sa však používa v prípade, keď sa obe zainteresované strany už zhodujú na väčšine právnych vecí. Oznámenie obsahuje rovnaké podrobné údaje ako list, s tým rozdielom, že strany pripoja aj zmluvu navrhnutú ich právnikmi alebo spoločným notárom. Oznámenie musia podpísať obe strany spoločne so svojím notárom alebo obaja ich právnikmi a notár.

Po podaní listu je vymenovaný mediátor zo zoznamu vypracovaného súdom. Mediátora si môžu súkromne vybrať aj samotné strany na základe dohody. Mediátor pošle stranám list s konkrétnym dátumom, kedy majú prísť na súd. Stretnutia sa konajú v súkromnej miestnosti iba s mediátorom, a ak si to strany želajú, aj s právnikmi oboch strán. Prítomnosť právnik pri mediácii sa nevyžaduje.

Mediátor preskúma so stranami možnosť dosiahnutia zmiery. Ak sa mediátor domnieva, že existuje nádej na pokračovanie manželstva alebo vzťahu partnerov, môže ich odkázať na poradenské služby, a mediáciu pozastaviť. Ak sa obe strany domnievajú, že manželstvo alebo vzťah nemôže ďalej fungovať, mediátor sa pokúsi stranám pomôcť, aby dosiahli dohodu o svojich deťoch a majetku.

Ak sa stranám podarí dosiahnuť dohodu, mediátor vypracuje a prečíta návrh zmluvy, a ak sú obe strany spokojné s jej obsahom, mediátor formálne predloží zmluvu v registri, aby sa s ňou mohol oboznámiť sudca. Ak sudca zmluvu schváli, strany môžu ísť za notárom, ktorý zmluvu zverejní a urobí ju oficiálnou.

Ak strany nie sú schopné sa dohodnúť, mediácia sa ukončí a strany môžu predložiť svoju vec súdu. Strany musia začať konanie pred občianskoprávnym súdom (úsek rodiny) do dvoch mesiacov od ukončenia mediácie. V prípade, že to nestihnú urobiť v uvedenej lehote, partneri budú musieť nanovo začať konanie prostredníctvom mediácie.

Čo ak jedna zo strán žije v cudzine?

Cezhraničný spor je taký, pri ktorom jedna zo strán má miesto bydliska alebo obvyklý pobyt na Malte a druhá strana má miesto bydliska alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte v čase, keď:

- sa strany dohodli na použití mediácie po tom, čo spor vznikol,
- mediáciu nariadil súd,
- z vnútroštátneho práva vyplynie povinnosť použiť mediáciu alebo
- v prípadoch, keď súd vydal rozhodnutie alebo príkaz, od dátumu vydania takéhoto rozhodnutia alebo príkazu.

V takom prípade osoba s miestom bydliska alebo obvyklým pobytom v cudzine buď pricestuje na Maltu, alebo splnomocní svojho právnik na Malte, aby ju zastupoval, a potom pricestuje na Maltu už iba podpísať zmluvu o rozluke. Na druhej strane, ak osoba s miestom bydliska alebo obvyklým pobytom na Malte nevie, kde má jej partner bydlisko (napríklad ak odišiel z Malty alebo opustil svojho partnera), musí predložiť mediačný list, v ktorom túto skutočnosť uvedie pod prísahou. List sa okamžite uzavrie a uvedený jednotlivec začne súdny prípad proti opatrovníkom, ktorých neprítomnému účastníkovi ustanoví súd.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia

nesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 11/01/2018

Cezhraničná rodinná mediácia - Holandsko

Mediácia je vždy povolená a využíva sa najmä v rámci občianskeho a verejného práva. Vykonávanie mediácie je dobrovoľné. V Holandsku sa pripravuje právny predpis, ktorý obsahuje opatrenia na podporu kvality.

V Holandsku existujú rôzne registre mediátorov. Združenie MfN je zväz najväčších združení mediátorov, ktorý prevádzkuje rozsiahly register mediátorov. Register MfN prijíma len mediátorov, ktorí spĺňajú starostlivo vybrané kritériá kvality. Napríklad existuje kódex správania mediátorov. Webové sídlo MfN takisto obsahuje nezávislé informácie o mediácii a mediátoroch v Holandsku.

Druhým registrom je medzinárodný register ADR. Webové sídlo tohto registra umožňuje vyhľadať mediátorov a obsahuje informácie o témach súvisiacich s mediáciou.

V holandskom právnom systéme sa nachádza aj iniciatíva na mediáciu. To znamená, že okresný alebo odvolací súd, kde prebieha konanie, poskytuje zainteresovaným stranám informácie o možnosti zvoliť si mediáciu. Odvolací súd môže stranám sporu odporučiť aj rodinnú poradňu, v ktorej možno prostredníctvom mediácie dosiahnuť riešenie problému.

Ďalšie orgány, od ktorých možno získať informácie o mediácii, sú Juridisch Loket (Úrad pre právne informácie a pomoc) a Raad voor de Rechtsbijstand (Rada pre právnu pomoc).

Za určitých okolností sa môžu vrátiť náklady na mediáciu, a to v plnej sume alebo len jej časť.

Odkazy

<http://www.nmi-mediation.nl/>

<http://www.adr-register.com/nl>

<http://www.rechtspraak.nl/hoe-werkt-het-recht/mediation-naast-rechtspraak>

<http://www.juridisch.nl/>

<http://www.rechtsbijstand.nl/>

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 23/10/2018

Cezhraničná rodinná mediácia - Rakúsko

V rakúskych súdnych konaniach v rodinných veciach sa má súd usilovať o dosiahnutie konsenzuálneho riešenia. Na tento účel môže takisto nariadiť vstupný rozhovor o mediácii alebo odporučiť mediáciu (§ 107 ods. 3 bod 2 zákona o nesporových konaniach – *Außerstreitgesetz*). Binárne tímy mediátorov síce spĺňajú požiadavky na mediáciu v manželských veciach v Rakúsku, ale musia byť zostavené *ad hoc* Spolkovým ministerstvom spravodlivosti (*Bundesministerium für Justiz*) ako ústredným orgánom a súkromnými združeniami mediátorov.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 03/09/2018

Cezhraničná rodinná mediácia - Poľsko

Mediačné konanie v rodinných veciach, veciach rozvodu a rozluky

Mediácia je dobrovoľná, dôverná forma riešenia sporov, pri ktorej sa účastníci konfliktu alebo sporu sami snažia dosiahnuť dohodu za pomoci neutrálneho a nestranného mediátora. O záležitostiach, o ktorých sa diskutuje počas mediácie, rozhodujú účastníci. Zležitosti, ktoré možno takto riešiť, sa môžu týkať: obnovenia manželského spoluzitia, stanovenia podmienok rozluky, foriem rodičovských práv a povinností, kontaktu s deťmi, uspokojovania potrieb rodiny, výživného na dieťa a podpory dieťaťa, ako aj majetkových otázok a otázok bývania. Prostredníctvom mediačného urovnania sa môže riešiť aj otázka vydania pasu, výberu vzdelania dieťaťa, kontaktu s príslušníkmi širšej rodiny a/alebo správy majetku dieťaťa.

Výhody mediácie

- Mediácia pomáha znížiť úroveň negatívnych emócií a pochopiť vlastné potreby a potreby druhého účastníka, čím sa zníži psychologická záťaž spojená s konfliktom.

Ako sa vec postúpi na mediáciu?

- Mediáciu možno vykonať pred tým, ako sa vec dostane na súd, alebo až po začatí konania na základe rozhodnutia súdu.
- Mediácia v každom prípade podlieha súhlasu účastníkov.
- Každý účastník môže požiadať o mediáciu v ktorejkoľvek fáze súdneho konania.

Kto rozhoduje o voľbe mediátora?

- Mediátora vyberú spoločne účastníci alebo ho určí súd, a to v prvom rade zo zoznamu stálych mediátorov.

Ako dlho môže mediácia trvať?

- Mediačné konanie, ktoré sa začalo rozhodnutím súdu, by nemalo trvať dlhšie ako tri mesiace, ale možno ho predĺžiť na základe spoločnej žiadosti alebo z akéhokoľvek iného oprávneného dôvodu, ak to uľahčí urovanie.

Proces mediácie

- Mediátor po prijatí rozhodnutia súdu osloví účastníkov s cieľom stanoviť dátum a miesto stretnutia.
- Mediátor účastníkom vysvetlí pravidlá a priebeh mediačného konania a spýta sa ich, či s mediáciou súhlasia.
- Mediácia je diskusia medzi účastníkmi v prítomnosti mediátora. Môžu sa uskutočniť aj samostatné stretnutia medzi mediátorom a ktorýmkoľvek z účastníkov.
- Účastníci sa môžu rozhodnúť nezúčastniť sa na mediácii.
- Mediácia je dôverná. Mediátor nesmie poskytnúť podrobnosti o mediácii tretím stranám. Zápisnica z mediácie neobsahuje nijaké úsudky ani stanoviská účastníkov.
- Mediátor nesmie pôsobiť ako svedok v súvislosti so skutočnosťami, ktoré sa dozvedel v rámci vykonávania mediácie, pokiaľ ho účastníci nezbavia povinnosti mlčanlivosti.

Aké sú možné výsledky mediácie?

- Mediácia môže viesť k navzájom prijateľnému urovnaniu, ktoré podpíšu účastníci.
- Vo veciach rozvodu alebo rozluky môže mediácia viesť k obnoveniu manželského spolužitia a/alebo k dohode medzi manželmi, prípadne k prijatiu spoločných právnych stanovísk. Tie predstavujú základ vyriešenia veci súdom.
- Mediátor doručí účastníkom kópiu zápisnice.
- Mediátor predloží zápisnicu a prípadné dosiahnuté urovanie súdu.
- Mediačné urovanie schválené súdom má rovnakú právoplatnosť ako súdne urovanie a konanie sa ním končí.
- Súd zamietne urovanie, ak je v rozpore so zákonom alebo zásadami života v spoločnosti, ak je jeho účelom obísť zákon, ak je zmatečné alebo rozporuplné.
- Ak urovanie, ktoré bolo vyhlásené za vykonateľné, v skutočnosti nebolo vykonané, možno ho postúpiť súdnemu vykonávateľovi určenému súdom.
- Ak sa nedosiahlo urovanie, účastníci si môžu uplatniť svoje práva v súdnom konaní.

Aké sú náklady na mediáciu?

- Náklady na mediáciu znášajú účastníci. Každý účastník zvyčajne uhradí polovicu nákladov, pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak.
- Účastník môže požiadať o oslobodenie od nákladov na mediáciu.
- Bez ohľadu na výsledok veci môže súd nariadiť účastníkovi uhradiť náklady vyplývajúce zo zjavne neodôvodneného odmietnutia zúčastniť sa na mediácii.
- **Ak sa urovanie dosiahne pred začatím vypočutia na súde, účastníkovi sa nahradí 100 % súdnych trov.**
- **Ak sa urovanie dosiahne za pomoci mediátora v neskoršej fáze konania (po začatí vypočutia na súde), nahradí sa 75 % súdnych trov.**
- Ak sa účastníci konania vo veci rozvodu alebo rozluky zmieria pred súdom prvého stupňa a stiahnu žalobu, nahradí sa 100 % súdnych trov zaplatených pri podaní žaloby na súde. Ak sa účastníci zmierili pred skončením konania pred súdom druhého stupňa, nahradí sa 50 % trov zaplatených pri odvolaní.
- V prípade mimosúdnej mediácie odmenu mediátora stanoví mediačné centrum, prípadne sa na nej dohodnú účastníci s mediátorom pred začatím mediácie.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Cezhraničná rodinná mediácia - Portugalsko

MEDIÁCIA V MANŽELSKÝCH VECIACH V PORTUGALSKU

Zásada dobrovoľnej účasti a schválenia dohody

V Portugalsku je mediácia dobrovoľná. Účastníci rodinného sporu týkajúceho sa detí alebo manželov môžu využiť verejnú alebo súkromnú mediáciu v manželských veciach na základe vzájomnej dohody. Účastníkov môže na mediáciu odkázať aj súd, ale nemôže ju nariadiť bez ich súhlasu. Mediáciu v manželských veciach možno využiť pred podaním žaloby na súde alebo matričnom úrade (*Conservatória do Registo Civil*), prípadne v priebehu konania. V **obidvoch prípadoch je však dohodu o rodinných záležitostiach nutné schváliť, aby bola vykonateľná**. Mediačných stretnutí sa môžu zúčastniť aj zástupcovia účastníkov (ak nejakých majú) – a v praxi to aj niekedy robia. Všeobecné zásady týkajúce sa mediácie sa uvádzajú v zákone č. 29/2013 z 19. apríla 2013.

Mediácia na súde

Ak účastníci využijú **mediáciu v manželských veciach pred podaním žaloby** a ak dosiahnu dohodu, musia **požiadať matričný úrad, ktorý si vyberú, o jej schválenie**. Tieto dohody sa môžu týkať manželských záležitostí (napr. rozvodu, vyplácania výživného medzi manželmi, domácnosti manželov, používania priezviska bývalého manžela) a záležitostí súvisiacich s deťmi (napr. dohody o rodičovských právach a povinnostiach pripojenej k dohode o rozvode alebo dohody o vyplácaní výživného na dospelých potomkov). Pokiaľ sa dohoda týka rodičovských práv a povinností v súvislosti s maloletými deťmi, pred jej schválením úradom registra k nej vydá stanovisko prokurátora (*Ministério Público*).

Ak sa mediácia uskutoční pred podaním žaloby na súde a **ak jej jediným účelom je dohodnúť sa na rodičovských právach a povinnostiach v súvislosti s maloletými deťmi** (bez pripojenej dohody o rozvode alebo rozluky), účastníci budú musieť požiadať o schválenie dohody príslušný súd.

Ak sa **mediácia v manželských veciach uskutoční v priebehu súdneho konania**, bude prebiehať takto:

- V súdnych konaniach týkajúcich sa rodičovských práv a povinností (napr. opatrovníckeho práva, návštev, výživného na maloleté deti) existuje špecializované technické vypočutie a fáza mediácie. Sudca predvolá účastníkov na stretnutie, a ak na ňom nedosiahnu dohodu, sudca odročí rozhovory na obdobie dvoch až troch mesiacov a odkáže účastníkov na jeden z týchto alternatívnych mechanizmov: mediácia, ak s tým účastníci súhlasia alebo o to požiadajú, alebo špecializované technické vypočutie, ktoré vykonajú služby technickej podpory súdu. Po uplynutí obdobia odročenia sa rozhovory obnovia, a ak sa jednou z uvedených metód podarilo dosiahnuť dohodu, sudca ju zväží a schváli. Ak sa dohoda nedosiahla, vec sa postúpi do fázy súdneho konania.
- Vo všetkých občianskoprávných konaniach vrátane konaní týkajúcich sa manželov (napr. v súvislosti s rozvodom a rozlukou, vyplácaním výživného medzi manželmi a bývalými manželmi, priznaním domácnosti manželov, ak nebola predtým dosiahnutá dohoda) sa spravidla uplatňuje článok 273 Občianskeho súdneho poriadku (*Código de Processo Civil*), ktorý súdu umožňuje pozastaviť konanie a postúpiť vec do fázy mediácie, pokiaľ proti tomu ani jeden z účastníkov nenamieta.
- V súlade s článkom 272 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku môžu účastníci na základe vzájomnej dohody požiadať o pozastavenie konania na obdobie troch mesiacov a využiť mediáciu z vlastného podnetu.

Ak sa v uvedených prípadoch v priebehu konania **dosiahne dohoda** prostredníctvom mediácie, účastníci musia **požiadať súd o jej schválenie**.

Konania týkajúce sa rodinných vecí, ktoré patria do právomoci verejného registračného úradníka, sa musia začať na základe predchádzajúcej dohody obidvoch účastníkov, inak budú patriť do právomoci súdov. Z tohto dôvodu môže byť vhodné absolvovať

pred začatím konania mediáciu z podnetu účastníkov. V článku 14 ods. 3 nariadenia č. 272/2001 z 13. januára 2001 sa uvádza, že po začatí konania na matričnom úrade matrikár informuje manželov, ktorí žiadajú o rozvod, o existencii služieb mediácie. Toto ustanovenie umožňuje účastníkom, aby v priebehu konania o rozvod manželstva dohodou na matričnom úrade využili mediáciu na zmierenie manželov alebo prehodnotenie dohody o rodičovských právach a povinnostiach, ktorá je pripojená k dohode o rozvode, ak existuje návrh úradu prokurátora v tomto zmysle.

Výber verejného alebo súkromného mediátora, trvanie a náklady na mediáciu

Podľa zásady stanovenej v článku 272 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku vo všeobecnosti platí, že mediácia v manželských veciach môže trvať **maximálne tri mesiace**. Dlhšie môže trvať len vo výnimočných a odôvodnených prípadoch.

Ak účastníci využijú **súkromnú mediáciu**, musia uhradiť trovy mediátora. Táto suma, pravidlá a harmonogram mediácie sa stanovujú v protokole mediácie, ktorý podpíšu účastníci a mediátor na začiatku mediácie. Ministerstvo spravodlivosti vedie zoznam verejných a súkromných mediátorov, z ktorého si účastníci môžu vybrať súkromného mediátora: <http://www.dgpj.mj.pt/sections/gral/mediacao-publica>.

Ak chcú účastníci využiť **verejnú mediáciu**, musia sa obrátiť na Úrad pre alternatívne riešenie sporov (*Gabinete de Resolução Alternativa de Conflitos*) Generálneho riaditeľstva pre politiku a spravodlivosť a požiadať o predmediačné stretnutie. Toto stretnutie si možno rezervovať telefonicky, *e-mailom* alebo pomocou online tlačiva. Na verejnom predmediačnom stretnutí účastníci a mediátor podpíšu protokol o mediácii. Stanovujú sa časový harmonogram, naplánujú sa stretnutia a vysvetlia sa procesné pravidlá.

Cena verejnej mediácie v manželských veciach je 50 EUR pre každého účastníka bez ohľadu na počet naplánovaných stretnutí. Tento poplatok 50 EUR zaplatí každý účastník na začiatku verejnej mediácie. Trovy mediátorov pracujúcich vo verejnom systéme účastníci neuhrádzajú. Uhradza ich Generálne riaditeľstvo pre politiku a spravodlivosť podľa zákonného sadzobníka.

Stretnutia v rámci verejnej mediácie sa môžu uskutočniť v priestoroch Generálneho riaditeľstva pre politiku a spravodlivosť alebo v priestoroch, ktoré sprístupní obec v mieste bydliska účastníkov.

V prípade verejnej mediácie si účastníci môžu vybrať mediátora zo zoznamu vybraných verejných mediátorov. Ak to neurobia, vymenuje ho Úrad pre alternatívne riešenie sporov Generálneho riaditeľstva pre politiku a spravodlivosť spomedzi mediátorov zo zoznamu verejných mediátorov na základe ich poradia a s ohľadom na blízkosť k miestu bydliska účastníkov. Toto vymenovanie sa spravidla vykonáva elektronicky.

Ak majú účastníci nárok na **právnú pomoc**, môže zahŕňať aj náklady na mediáciu.

Cezhraničná mediácia a spoločná mediácia

V prípade **cezhraničného sporu**, keď nie je možné vykonať osobné stretnutia, možno na mediáciu využiť systémy videokonferencie.

V Portugalsku sa **mediátori z iných členských štátov** môžu zapísať do zoznamu mediátorov v manželských veciach vedeného ministerstvom spravodlivosti (ktorý obsahuje verejných i súkromných mediátorov) a dokonca môžu byť zaradení aj do zoznamu verejných mediátorov v manželských veciach (prostredníctvom verejnej súťaže). V oboch prípadoch pre nich budú platiť rovnaké podmienky ako pre vnútroštátnych mediátorov.

V Portugalsku je **povolená spoločná mediácia** v systéme verejnej aj súkromnej mediácie. Spoločná mediácia sa môže uskutočniť na základe voľby účastníkov alebo na návrh mediátora, ak sa domnieva, že to je v danej veci najlepší prístup.

Užitočné odkazy

Navštívte webové sídlo <http://www.dgpj.mj.pt/sections/gral/mediacao-publica>, kde nájdete: *odkaz* na vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa mediácie, *odkaz* na zoznam verejných a súkromných mediátorov v manželských veciach, *odkaz* na informácie o mediácii v manželských veciach a mediácii vo všeobecnosti.

Žiadosť o verejnú mediáciu možno podať na telefónnom čísle +351 808 26 2000, *e-mailom* na adrese smf@gral.mj.pt alebo prostredníctvom online tlačiva na webovom sídle <http://smf.mj.pt/>.

Záverečná poznámka

Informácie uvedené v tomto informačnom prehľade majú všeobecnú povahu, nie sú vyčerpávajúce ani záväzné pre kontaktné miesto, Európsku justičnú sieť pre občianske a obchodné veci, súdy ani žiadne iné osoby. Nijak nenahrádzajú nutnosť prečítať si príslušné platné právne texty.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 28/01/2019

Cezhraničná rodinná mediácia - Rumunsko

Zákonom č. 192/2006 sa upravuje mediácia a organizácia povolania mediátora, pričom obsahuje všeobecné ustanovenia, ustanovenia o povolaní mediátora (týkajúce sa osvedčenia mediátora, pozastavenia a zákazu vykonávania služby, Rady pre mediáciu, organizácie a vykonávania povolania mediátora, práv a povinností mediátora, zodpovednosti mediátora), ustanovenia o postupe mediácie (týkajúce sa postupu pred uzavretím dohody o mediácii, samotnej dohody o mediácii, procesu mediácie, dokončenia postupu mediácie) a osobitné ustanovenia o rodinných sporoch a trestnoprávných veciach.

Účastníci, ktorí chcú urovnať spor týmto spôsobom, sa môžu zúčastniť na informačnom stretnutí o výhodách mediácie, a to podľa možnosti aj po začatí konania na príslušnom súde. Dôkazom účasti na informačnom stretnutí o výhodách mediácie je informačné osvedčenie vydané mediátorom, ktorý poskytol informácie. Postup informovania o výhodách mediácie môže vykonať sudca, prokurátor, právny poradca, advokát alebo notár, a v takých prípadoch ho písomne osvedčí.

Predmet mediácie nesmie zahŕňať výlučne osobné práva, napríklad práva týkajúce sa postavenia osoby, ani žiadne iné práva, ktoré si účastníci nesmú uplatniť na základe dohody alebo iného aktu.

Mediácia sa vykonáva rovnocenne pre všetky osoby bez ohľadu na rasu, farbu pleti, štátnu príslušnosť, etnický pôvod, jazyk, náboženstvo, rod, názory, politickú príslušnosť, majetok alebo sociálny pôvod.

Mediácia je činnosť verejného záujmu. Mediátor pri výkone povinností nemá rozhodovacie právomoci v súvislosti s obsahom urovnania, ktoré chcú účastníci dosiahnuť, ale môže im pomôcť overiť jeho zákonnosť. Mediácia sa môže uskutočniť medzi dvomi alebo viacerými účastníkmi. Účastníci majú právo slobodne si vybrať mediátora. Mediáciu môže vykonávať jeden mediátor alebo viacero mediátorov. Súdne a rozhodcovské orgány, ako aj akékoľvek iné orgány, ktorým boli zverené súdne funkcie, informujú účastníkov o možnosti a výhodách využitia postupu mediácie a vyzývajú ich, aby použili tento spôsob urovnania sporov.

Účastníci môžu požiadať notára, aby urovnanie osvedčil. Dokument vyhotovený notárom, ktorým osvedčil urovnanie v dohode o mediácii, je vykonateľný.

Účastníci dohody o mediácii môžu požiadať súd, aby vydal rozhodnutie, ktorým toto urovnanie schváli. Príslušným orgánom je buď okresný súd s príslušnosťou v mieste domicilu, pobytu alebo sídla jedného z účastníkov, alebo okresný súd s príslušnosťou v mieste uzavretia dohody o mediácii. Rozhodnutie, ktorým súd schváli urovnanie účastníkov, sa vydáva neverejne a je vykonateľné.

Osobitné ustanovenia o rodinných sporoch. Mediáciu možno využiť na urovnanie nezhôd medzi manželmi v súvislosti s pokračovaním manželstva, rozdelením manželského majetku, výkonom rodičovských práv, stanovením domicilu detí, príspevkami rodičov na podporu detí alebo inými nezhodami medzi manželmi v súvislosti s ich zákonnými právami. Dohody o mediácii uzavreté medzi účastníkmi vo veciach/sporoch týkajúcich sa výkonu rodičovských práv, príspevkov rodičov na podporu detí alebo stanovenia domicilu detí majú formu súhlasných rozsudkov.

Dohodu manželov o zániku manželstva a urovnaní vedľajších záležitostí týkajúcich sa rozvodu predkladajú účastníci súdu s právomocou vydať rozsudok o rozvoде.

Mediátor zabezpečuje, aby výsledok mediácie nebol v rozpore so záujmom dieťaťa, nabáda účastníkov, aby sa v prvom rade zamerali na potreby dieťaťa, a dohliada na to, aby prevzatie výkonu rodičovských práv a povinností alebo skutočný zánik spoluzitia alebo rozvod nemali škodlivý vplyv na výchovu a vývoj dieťaťa.

Pred uzavretím dohody o mediácii, prípadne počas tohto postupu mediátor s náležitou starostlivosťou preverí, či vo vzťahu medzi účastníkmi nedochádza k zneužívaniu alebo násiliu a či tento charakter vzťahu môže ovplyvniť mediáciu. Následne rozhodne, či je za týchto okolností urovanie prostredníctvom mediácie vhodnou možnosťou. Ak sa mediátor počas mediácie dozvie o skutočnostiach, ktoré ohrozujú výchovu alebo normálny vývoj dieťaťa alebo výrazne poškodzujú záujem dieťaťa, musí to oznámiť príslušnému orgánu.

Zákon č. 217/2003 o predchádzaní domácej násilii a boji proti nemu obsahuje ustanovenia o inštitúciách, ktorým sú zverené povinnosti v oblasti predchádzania domácej násilii a boja proti nemu (ktorých povinnosťou je podnecovať účastníkov sporu k využitiu mediácie), zariadeniach venujúcich sa predchádzaniu domácej násilii a boju proti nemu (vrátane podporných centier určených pre agresorov, ktoré poskytujú služby poradenstva a mediácie v manželských veciach, s možnosťou využitia mediácie vo veciach týkajúcich sa domáceho násillia na žiadosť účastníkov), ochrannom príkaze a financovaní v oblasti predchádzania domácej násilii a boja proti nemu.

V rámci občianskoprávneho konania sudca odporučí účastníkom, aby svoj spor urovnali priateľsky prostredníctvom mediácie, a v priebehu konania sa snaží dosiahnuť zmierenie účastníkov tým, že im poskytuje potrebné usmernenie.

V sporoch, ktoré môžu byť predmetom postupu mediácie, môže sudca vyzvať účastníkov, aby sa zúčastnili na informačnom stretnutí o výhodách tohto postupu. Ak to sudca vzhľadom na okolnosti veci považuje za nutné, môže účastníkom v ktorejkoľvek fáze súdneho konania odporučiť mediáciu v záujme dosiahnutia priateľského urovnania sporu. Mediácia nie je pre účastníkov povinná.

Ak sudca odporučí mediáciu, účastníci (ak sa ešte nepokúsili urovnať svoj spor prostredníctvom mediácie pred podaním žaloby na súde) sa stretnú s mediátorom, ktorý ich informuje o výhodách mediácie. Po získaní informácií sa účastníci rozhodnú, či súhlasia s urovaním sporu prostredníctvom mediácie.

Ak účastníci dosiahnu zmierenie, sudca rozsudkom schváli ich urovanie.

V prípade rozvodu môže byť k návrhu na rozvod manželstva pripojená dohoda dosiahnutá manželmi prostredníctvom mediácie o zániku manželstva, prípadne o urovaní vedľajších záležitostí týkajúcich sa rozvodu.

Zákon č. 272/2004 o ochrane a presadzovaní práv detí obsahuje ustanovenia o právach detí (týkajúce sa občianskych práv a slobôd, alternatívneho rodinného prostredia a starostlivosti, zdravia a blaha, vzdelania a voľnočasových a kultúrnych aktivít dieťaťa), ustanovenia o osobitnej ochrane detí, ktoré dočasne alebo trvale nemajú k dispozícii ochranu svojich rodičov (týkajúce sa pestúnskej starostlivosti, núdzovej pestúnskej starostlivosti, špecializovaného dohľadu a monitorovania uplatňovania osobitných ochranných opatrení), ustanovenia o ochrane detí (týkajúce sa utečencov alebo situácie ozbrojeného konfliktu, detí, ktoré sa dopustili trestného činu, ale podľa trestného práva nenesú zodpovednosť, ochrany pred zneužívaním, zanedbaním alebo vykorisťovaním vrátane ekonomického vykorisťovania, ochrany pred užívaním drog a akoukoľvek formou násillia, detí, ktorých rodičia odišli za prácou do zahraničia, a ochrany pred únosom alebo akoukoľvek formou obchodovania s ľuďmi), ustanovenia o inštitúciách a službách, ktorým boli zverené povinnosti v oblasti ochrany dieťaťa na ústrednej alebo miestnej úrovni, súkromných organizáciách a financovaní systému ochrany dieťaťa.

Verejná služba sociálnej starostlivosti má povinnosť prijať nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie včasného odhaľovania rizikových situácií, ktoré môžu viesť k oddeleniu dieťaťa od jeho rodičov, a na predchádzanie zneužívaniu zo strany rodičov a domácej násilii. Každému oddeleniu dieťaťa od jeho rodičov a každému obmedzeniu výkonu rodičovských práv musí predchádzať systematické poskytovanie služieb a dávok stanovených v zákone, pričom osobitný dôraz sa musí klásť na správne informovanie rodičov a poradenstvo, ako aj na poskytnutie terapie a mediácie v rámci systému služieb.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 25/01/2017

Mediácia sa v Slovinsku upravuje [zákonom o mediácii v občianskych a obchodných veciach](#) [*Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah* – ZMCGZ; *Uradni list RS* (Úradný vestník SR), UL RS č. 56/08], pričom podľa jeho článku 2 ods. 1 sa mediácia využíva v manželských veciach týkajúcich sa nárokov, na ktorých sa účastníci môžu slobodne dohodnúť a urovnať ich. Okrem toho ešte existuje [zákonom o alternatívnom riešení súdnych sporov](#) (*Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov* – ZARSS; UL RS č. 97/09 a 40/12 – ZUJF), ktorý sa týka rodinných vzťahov a podľa ktorého súd musí umožniť mediáciu medzi účastníkmi právneho sporu.

V článku 22 ods. 1 zákona ZARSS sa stanovuje, že mediácia v sporoch týkajúcich sa vzťahov medzi rodičmi a deťmi je bezplatná, lebo odmenu mediátora a jeho cestovné náklady v plnej výške hradí súd, nie účastníci. Týka sa to aj vecí, v ktorých sa prostredníctvom mediácie spolu so sporom týkajúcim sa vzťahu medzi rodičmi a deťmi rieši aj majetkový vzťah medzi manželmi.

Podľa článku 2 [pravidiel pre mediátorov v programoch súdu](#) (*Pravilnik o mediatorjih v programih sodišč*, UL RS č. 22/10 a 35/13) súd, ktorý vedie zoznam mediátorov podľa zákona ZARSS, v súlade s potrebami programu rozhodne o maximálnom počte mediátorov, ktorých možno zapísať do zoznamu pre konkrétnu oblasť. V prípade mediácie v manželských veciach musí súd v súvislosti s počtom mediátorov na zozname zohľadniť skutočnosť, že mediáciu v sporoch týkajúcich sa vzťahov medzi rodičmi a deťmi môžu vykonávať dvaja mediátori, z ktorých jeden musí mať advokátske skúšky a druhý musí preukázať odborné poznatky a skúsenosti v oblasti psychológie alebo inej podobnej oblasti.

Naše právne predpisy neobsahujú inú úpravu mediácie v manželských veciach. V novom rodinnom zákonníku by sa záležitosti týkajúce sa mediácie v manželských veciach mali stanoviť podrobnejšie.

Zoznam mediátorov v jednotlivých oblastiach a na jednotlivých súdoch je dostupný na webových sídlach jednotlivých súdov, ako aj na webovom sídle ministerstva spravodlivosti, ktoré vedie ústredný zoznam mediátorov zapojených do súdnych programov podľa zákona ZARSS.

Súvisiace webové odkazy:

[Všeobecné informácie o mediácii](#) (nemáme samostatný odkaz na mediáciu v manželských veciach)

[Ústredný zoznam mediátorov](#)

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 23/03/2018

Cezhraničná rodinná mediácia - Slovensko

1. Všeobecné informácie o mediácii

Mediácia v oblasti rodinného práva prebieha v Slovenskej republike len na báze dobrovoľnosti účastníkov mediačného konania, vykonávajú ju mediátori – bez špecializácie na rodinné právo. Súd nie je povinný nariadiť resp., doporučiť mediáciu pre dosiahnutie zmiernosti v prejednávanej veci. Súd môže účastníkom len odporučiť, aby sa pokúsili o zmier mediáciou.

2. Link na zoznam mediátorov na Slovensku

Link na vnútroštátnu internetovú stránku, kde je Zoznam mediátorov je k dispozícii na <http://www.komoramediatorov.sk/>, kde sú evidovaní členovia Slovenskej komory mediátorov, ako i na <http://www.najpravo.sk/>, kde sú uvedení mediátori podľa miesta pôsobnosti podľa jednotlivých krajov, resp. okresov. Úplný zoznam mediátorov, ktorí absolvovali odbornú prípravu pre výkon činnosti mediátora je k dispozícii na stránkach Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky <http://www.justice.gov.sk/>.

3. Link na stránku o mediácii v rodinnom práve a mediácii všeobecne

Všeobecné informácie o mediácii sú k dispozícii na stránkach Slovenskej komory mediátorov: <http://www.komoramediatorov.sk/> a tiež na <http://www.najpravo.sk/>.

4. Link na slovenskú právnu úpravu

Špeciálna vnútroštátna právna úprava týkajúca sa mediácie v oblasti rodinného práva doposiaľ prijatá nebola. Mediačné konania v tejto oblasti – ako aj vo všetkých ostatných, kde sa mediácia ako mimosúdna činnosť pre riešenie sporov pripúšťa – prebieha podľa ustanovení zákona č. 420/2004 Z.z. o mediácii a o doplnení niektorých zákonov https://eur-lex.europa.eu/n-lex/index_en.htm.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 14/01/2019

Cezhraničná rodinná mediácia - Fínsko

Vo Fínsku existujú tri druhy postupov mediácie v manželských veciach: 1. mimosúdna mediácia; 2. súdna mediácia ako nezávislý postup; 3. mediácia ako súčasť vykonávania rozhodnutia týkajúceho sa starostlivosti o dieťa alebo práv styku.

1. Mimosúdna mediácia

Podľa zákona o manželstve (234/1929) by sa spory a právne veci vznikajúce v rodine mali riešiť predovšetkým prostredníctvom rokovaní medzi rodinnými príslušníkmi, ktorí by mali dospieť k dohode. Ak rodinní príslušníci potrebujú pri riešení sporov externú pomoc, môžu požiadať o pomoc mediátorov v manželských veciach, ktorých sprostredkujú obecné rady sociálneho zabezpečenia. Mediátori v manželských veciach pridelení na danú úlohu sú vo väčšine prípadov zamestnanci služieb rozvojového a rodinného poradenstva alebo iných sociálnych služieb. Mediácia v manželských veciach je samostatný postup nezávislý od ostatných služieb sociálneho a rodinného poradenstva, ktorého cieľom je vyriešiť spory medzi zúčastnenými stranami prostredníctvom vzájomnej diskusie a rokovaní. Okrem samosprávnych orgánov poskytujú mediačné služby aj cirkevné rodinné poradenské strediská, ako aj iné organizácie a jednotlivci oprávnení vykonávať mediáciu.

Osobitnou úlohou mediátora je zaručiť práva detí v prípadoch rozvodov. Mediátor pomáha rodičom po vzájomnej dohode usporiadať všetky otázky týkajúce sa detí. To okrem iného znamená, že sa dohodnú, či deti zostanú v striedavej výchove oboch rodičov, s kým budú deti bývať, ako sa budú stretávať s druhým rodičom a ako sa budú rodičia podieľať na starostlivosti o svoje deti. Ak rodičia dospejú k dohode, mediátor im pomôže vypracovať zmluvu. Mediátor rodičov požiada, aby dohodu potvrdil aj detský sociálny pracovník s cieľom zabezpečiť jej vykonateľnosť. Potvrdená dohoda je rovnocenná s rozhodnutím súdu.

Mediácia v manželských veciach je dobrovoľná, dôverná a bezplatná. Na služby mediácie v manželských veciach sa môže obrátiť celá rodina, prípadne manželia spoločne alebo samostatne.

2. Súdna mediácia

Súdy môžu vykonávať mediáciu vo veciach týkajúcich sa starostlivosti, bývania, práv styku a finančnej podpory detí (§ 10 zákona o mediácii v občianskych veciach a o potvrdení urovnaní na všeobecných súdoch, 394/2011). Mediácia predstavuje samostatný postup nezávislý od súdneho konania. Je dobrovoľná, no vyžaduje súhlas obidvoch rodičov. Mediácia je rýchlejšia a lacnejšia ako súdne konanie.

Mediácia sa začína tým, že zúčastnené strany požiadajú súd o mediáciu. Na mediáciu možno postúpiť aj prípad riešený v rámci súdneho konania, ktoré sa už začalo. Mediáciu možno kedykoľvek ukončiť. Mediátorom je sudca, ktorému pomáha odborník, obvykle psychológ alebo sociálny pracovník. Stranám, ktoré sa zúčastňujú na mediácii, môže pomáhať právnik podľa ich vlastného výberu alebo iný asistent. V prípade súdnej mediácie možno požiadať o právnu pomoc zo štátnych fondov na zaplatenie odmeny pre asistenta. V rámci súdnej mediácie musia byť zaručené záujmy detí. Súd pri rozhodovaní o tom, či možno dohodu potvrdiť, musí zohľadniť zákon o starostlivosti o dieťa a o práve styku (361/1983) a zákon o výživnom na deti (704/1975). Potvrdená dohoda je rovnocenná s rozhodnutím súdu. Ak dohodu nemožno dosiahnuť, súd prípad uzavrie. Ak bol prípad postúpený na mediáciu zo súdneho konania a mediácia je neúspešná, prípad sa vráti späť na súdne konanie.

3. Mediácia ako súčasť vykonávacieho procesu

Túto formu mediácie možno využiť len v prípade, ak jeden z rodičov už začal vykonávací proces na okresnom súde. V takom prípade už súdne rozhodnutie existuje, ale druhý rodič sa ním neradi.

Podľa zákona o vykonávaní rozhodnutí o starostlivosti o dieťa a o práve styku (619/1996) súd určí mediátora najmä v prípadoch, keď sa súd usiluje o vykonanie rozhodnutia, ktoré sa týka starostlivosti alebo práva styku. Mediátorom je obvykle psychológ zaoberajúci sa detskou psychológiou, sociálny pracovník zaoberajúci sa ochranou dieťaťa alebo detský sociálny pracovník. Účelom mediácie je uľahčiť spoluprácu rodičov detí alebo iných zúčastnených strán s cieľom zabezpečiť dobré životné podmienky pre deti. Mediátor usporiada stretnutie rodičov a dôverne sa pohovára s dieťaťom (alebo deťmi), aby zistil ich prania a názory, ak je to možné vzhľadom na vek a stupeň rozvoja dieťaťa (alebo detí). Mediátor pre súd pripraví správu o mediácii. Ak mediácia nevedie k dohode rodičov, súd prijme rozhodnutie v danej veci okrem iného aj na základe správy od mediátora.

Informácie o mediátoroch

Organizácia mediácie v manželských veciach patrí do zodpovednosti obecných rád sociálneho zabezpečenia. Kontaktné informácie o obciach: <http://www.kunnat.net/fi/Yhteystiedot/kunta-alan-yhteystiedot/kunnat/Sivut/default.aspx>

Fínska advokátska komora odborne pripravuje právnikov, aby mohli pôsobiť ako mediátori v sporoch v rámci rodinného práva:

http://www.asianajajaliitto.fi/asianajopalvelut/etsi_asianajaja

Súdna mediácia patrí do zodpovednosti okresných súdov. Kontaktné informácie o okresných súdoch sa nachádzajú na webovom sídle súdnej správy: <http://oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/fi/index/yhteystiedot.html>

Informácie o mediácii

Mediácia na webovom sídle súdnej správy: <http://oikeus.fi/fi/index/esitteet/perheasioidensovittelun.html>

Príručka ministerstva spravodlivosti o súdnej mediácii sporov vo veciach starostlivosti:

https://oikeus.fi/en/index/esitteet/expert-assistedmediationofcustodydisputes_2.html

Príručka v angličtine: https://oikeus.fi/en/index/esitteet/expert-assistedmediationofcustodydisputes_2.html

Národný ústav pre zdravie a sociálne zabezpečenie, Príručka o ochrane dieťaťa, mediácia v manželských veciach:

<https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/erityiskysymykset/lapsen-asema-erotilanteessa/perheasioidensovittelun.html>

Postup na riešenie vecí rodinného práva vzájomnou dohodou (od Fínskej advokátskej komory):

http://www.asianajajaliitto.fi/asianajopalvelut/sovintomenettely/sovintomenettely_perheasioissa

Fínske fórum pre mediáciu:

<http://www.ssf-ffm.com/index.php>

Vnútroštátne právne predpisy

Samostatné ustanovenia o mediácii v manželských veciach sú uvedené v týchto zákonoch:

Zákon o manželstve (234/1929):

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1929/19290234?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=avioliittolaki#O1L5>

Zákon o starostlivosti o dieťa a o práve styku (361/1983):

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1983/19830361>

Zákon o vykonávaní rozhodnutí o starostlivosti o dieťa a o práve styku (619/1996):

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19960619>

Zákon o mediácii v občianskych veciach a o potvrdení urovnaní na všeobecných súdoch (394/2011):

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110394>

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 08/02/2018

Cezhraničná rodinná mediácia - Švédsko

Mediácia v manželských veciach

Vo švédskom práve platí všeobecná zásada, že konsenzuálne riešenia sa považujú za najlepšie pre dieťa. Pravidlá sú teda nastavené tak, že najskôr sa treba pokúsiť presvedčiť rodičov, aby sa dohodli na veciach, ktoré majú vplyv na ich deti.

Na koho sa obrátiť?

Sociálne služby majú osobitnú zodpovednosť a okrem iného musia rodičom ponúknuť zmierenie (*samarbetsamtal*). Cieľom zmierovacieho procesu je pomôcť rodičom dosiahnuť dohodu; pozri viac informácií o zmiernení. Ak sa rodičia dohodnú, ich konsenzuálne riešenie možno zapracovať do dohody, ktorú schvaľujú sociálne služby. Súdny tiež zodpovedajú za to, že sa najskôr musia snažiť dosiahnuť konsenzuálnu dohodu medzi rodičmi. Ak toto úsilie nie je úspešné, súd môže nariadiť zmierenie alebo mediáciu (*medling*).

V akej oblasti je využitie mediácie prípustné alebo v akej oblasti sa využíva najčastejšie?

Mediácia v manželských veciach pred súdom sa má využívať napríklad v prípade, keď zmierenie nebolo úspešné, ale ešte stále existuje možnosť, že sa rodičia dohodnú o otázkach, ktoré sa týkajú ich detí.

Existujú osobitné predpisy, ktoré treba dodržiavať?

O určení mediátora rozhoduje súd. Pri samotnom rozhodnutí o nariadení mediácie sa nevyžaduje súhlas rodičov, ale pre mediátora môže byť náročné vykonať svoju úlohu, ak rodič aktívne oponuje určeniu mediátora. Mediátor po porade so súdom rozhodne o spôsobe organizácie mediácie. Neexistuje kódex správania pre mediátorov, ani nijaký iný podobný predpis.

Informácie a odborná príprava

Neexistuje národná organizácia, ktorá by sa zameriavala na odbornú prípravu mediátorov.

Aké sú finančné náklady na mediáciu?

Mediátori majú nárok na primeranú odmenu za svoju prácu, čas a výdavky. Túto odmenu platí štát.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 25/01/2017